ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (šiesta komora)

zo 17. decembra 2009 *

Vo veci T-58/01,

Solvay SA, so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: L. Simont, P.-A. Foriers, G. Block, F. Louis a A. Vallery, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: P. Oliver a J. Currall, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci N. Coutrelis, advokát,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie 2003/5/ES z 13. decembra 2000 týkajúceho sa konania podľa článku 81 [ES] (vec COMP/33.133 — B: Uhličitan

* Jazyk konania: francúzština.

sodný — Solvay, CFK) (Ú. v. ES L 10, 2003, s. 1) a subsidiárne návrh na zrušenie alebo zníženie pokuty uloženej žalobkyni,

VŠEOBECNÝ SÚD (šiesta komora),

v zložení: predseda komory A. W. H. Meij, sudcovia V. Vadapalas (spravodajca) a A. Dittrich,

tajomník: K. Pocheć, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. a 27. júna 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutkové okolnosti

1 Žalobkyňa Solvay SA je spoločnosť založená podľa belgického práva, ktorá pôsobí v odvetviach farmaceutiky, chémie, plastov a spracovania. Vyrába najmä uhličitan sodný.

2 Uhličitan sodný je buď prítomný v prírode vo forme minerálu trona (prírodná sóda), alebo sa získava chemickým procesom (syntetická sóda). Prírodná sóda sa získava drvením, čistením a kalcináciou minerálu trona. Syntetická sóda je výsledkom reakcie soli a vápenca v procese „amoniak — sóda“, ktorý vyvinuli bratia Solvayovci v roku 1863.

3 V čase skutočností, ktoré sú predmetom tohto sporu, bola žalobkyňa prítomná v odvetví sódy prostredníctvom obchodných jednotiek so sídlom v deviatich európskych štátoch, a to v Nemecku, Rakúsku, Belgicku, Španielsku, Francúzsku, Taliansku, Holandsku, Portugalsku a vo Švajčiarsku. Vlastnila tiež výrobné jednotky v Nemecku, Rakúsku, Belgicku, Španielsku, Francúzsku, Taliansku a v Portugalsku. V roku 1988 jej najmä patrilo 52,5 % nemeckého trhu.

4 Okrem žalobkyne boli výrobcami v Spoločenstve v rokoch 1987 až 1989 spoločnosti Imperial Chemical Industries (ďalej len „ICI“), Rhône-Poulenc, AKZO, Matthes & Weber, ako aj spoločnosť Chemische Fabrik Kalk (ďalej len „CFK“), dcérska spoločnosť Kali & Salz, patriaca k skupine BASF. Ich ročný objem výroby bol: 580 000 ton pre Rhône-Poulenc, 435 000 ton pre AKZO, 320 000 ton pre Matthes & Weber a približne 260 000 ton pre CFK.

5 V apríli 1989 Komisia Európskych spoločenstiev vykonala kontrolu u jednotlivých výrobcov sódy v Spoločenstve podľa článku 14 ods. 3 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, Prvého nariadenia, ktorým sa vykonávajú články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 13, 1962, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3) v znení uplatniteľnom v rozhodnej dobe. V priestoroch dotknutých spoločností zhabala rôzne dokumenty.

6 Dňa 19. februára 1990 začala Komisia bez návrhu proti žalobkyni, ICI a CFK konanie na základe článku 3 ods. 1 nariadenia č. 17.

7 Dňa 13. marca 1990 Komisia zaslala žalobkyni, ICI a CFK oznámenie o výhradách. Každá spoločnosť dostala iba časť alebo časti oznámenia o výhradách vzťahujúcich sa na porušenie, ktoré sa jej týkalo, a k nim boli v prílohe priložené príslušné dôkazy.

8 Komisia založila jediný spis pre všetky porušenia uvedené v oznámení o výhradách.

9 Pokiaľ ide o predmetnú vec, dospela Komisia v časti III s názvom „Dohoda Solvay/CFK“ oznámenia o výhradách k záveru, že žalobkyňa sa spolu s CFK zúčastnila na dohode alebo zosúladenom postupe v rozpore s článkom 81 ES.

10 Dňa 28. mája 1990 žalobkyňa predložila svoje písomné pripomienky k výhradám predloženým Komisiou.

11 Dňa 19. decembra 1990 Komisia prijala rozhodnutie 91/298/EHS týkajúce sa konania o uplatnení článku [81 ES] (IV/33.133 — B: Uhličitan sodný — Solvay, CFK) (Ú. v. ES L 152, 1991, s. 16). V tomto rozhodnutí oznámenom listom z 1. marca 1991 konštatovala, že „[žalobkyňa] a CFK [porušili] ustanovenia článku [81 ES] tým, že sa približne od roku 1987 až do dnešného dňa zúčastnili na dohode o rozdelení trhu, ktorou [žalobkyňa] zaručila CFK minimálne ročné množstvo predaja sódy v Nemecku vypočítané s odkazom na predaj CFK v roku 1986, a nahradila CFK celý schodok tým, že odkúpila množstvá vo výške nevyhnutnej na to, aby predaj CFK dosiahol zaručené minimum“. Žalobkyni bola uložená pokuta tri milióny ECU a CFK jeden milión ECU.

12 V ten istý deň prijala Komisia rozhodnutie 91/297/EHS týkajúce sa konania o uplatnení článku [81 ES] (IV/33.133 — A: Uhličitan sodný — Solvay, ICI) (Ú. v. ES L 152, 1991, s. 1), v ktorom konštatovala, že „[žalobkyňa] a ICI [porušili] ustanovenie článku [81 ES] tým, že sa od 1. januára 1973 prinajmenšom do začatia tohto konania zúčastnili zosúladeného postupu, ktorým obmedzili svoje predaje sódy v Spoločenstve na svoje príslušné vnútroštátne trhy, a to kontinentálnu západnú Európu pre [žalobkyňu] a Spojené kráľovstvo a Írsko pre ICI“. Obom, žalobkyni aj ICI, bola uložená pokuta sedem miliónov ECU.

13 V ten istý deň prijala Komisia aj rozhodnutie 91/299/EHS týkajúce sa konania o uplatnení článku [82 ES] (IV/33.133 — C: Uhličitan sodný — Solvay) (Ú. v. ES L 152, 1991, s. 21), v ktorom konštatovala, že „[žalobkyňa porušila] ustanovenie článku [82 ES], približne od roku 1983 [a] až do dnešného dňa konaním, ktorého cieľom bolo vylúčiť alebo podstatne obmedziť hospodársku súťaž a ktoré spočívalo… v uzavretí dohôd so zákazníkmi, ktoré ich zaväzovali, aby sa [u nej] zásobovali vo výške svojej celkovej potreby sódy alebo jej veľkej časti v neurčenom alebo príliš dlhom období [,] v poskytnutí podstatných zliav a iných finančných podnetov s odkazom na limitné množstvo prekračujúce základné zmluvné množstvo zákazníka takým spôsobom, aby sa zabezpečilo, že sa bude [u nej] zásobovať vo výške svojej celkovej potreby sódy alebo jej veľkej časti [a v] podmienení poskytnutia zliav súhlasom zákazníka, že sa bude [u nej] zásobovať vo výške svojej celkovej potreby“. Žalobkyni bola z dôvodu konštatovaného porušenia uložená pokuta vo výške 20 miliónov ECU.

14 V ten istý deň Komisia ďalej prijala rozhodnutie 91/300/EHS týkajúce sa konania o uplatnení článku [82 ES] (IV/33.133 — D: Uhličitan sodný — ICI) (Ú. v. ES L 152, 1991, s. 40), v ktorom konštatovala, že „ICI [porušila] ustanovenie článku [82 ES], približne od roku 1983 [a] až do dnešného dňa, konaním, ktorého cieľom bolo vylúčiť alebo podstatne obmedziť hospodársku súťaž a ktoré spočívalo v… poskytnutí podstatných zliav a iných finančných podnetov vo vzťahu k limitnému množstvu takým spôsobom, aby sa zabezpečilo, že zákazník sa bude zásobovať [u] ICI vo výške svojej celkovej potreby alebo jej veľkej časti [, v] zabezpečení si súhlasu zákazníkov, že sa budú [u] ICI zásobovať, aby pokryli svoju celkovú potrebu alebo takmer celkovú potrebu alebo obmedziť ich nákupy u súťažiteľov na stanovené množstvo [a], aspoň v jednom prípade, [v] podmienení poskytnutia zliav a iných finančných výhod súhlasu

zákazníka, že sa bude zásobovať [u] ICI vo výške svojej celkovej potreby“. ICI bola uložená pokuta desať miliónov ECU.

15 Dňa 2. mája 1991 podala žalobkyňa na Súde prvého stupňa žalobu, ktorej predmetom bol návrh na zrušenie rozhodnutia 91/298. V ten istý deň navrhla žalobkyňa tiež zrušenie rozhodnutia 91/297 a 91/299. Dňa 14. mája 1991 navrhla ICI zrušenie rozhodnutia 91/297 a 91/300. Pokiaľ ide o CFK, nepodala žalobu a zaplatila pokutu milión ECU, ktorá jej bola uložená rozhodnutím 91/298.

16 Rozsudkom z 29. júna 1995, Solvay/Komisia (T-31/91, Zb. s. II-1821, ďalej len „rozsudok Solvay II“), Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie 91/298 v rozsahu, v akom sa týka žalobkyne, z dôvodu, že overenie uvedeného rozhodnutia bolo vykonané po jej oznámení, čo predstavuje porušenie podstatnej formálnej náležitosti v zmysle článku 230 ES.

17 V ten istý deň Súd prvého stupňa tiež zrušil rozhodnutie 91/299 (rozsudok Solvay/Komisia, T-32/91, Zb. s. II-1825, ďalej len „rozsudok Solvay III“), ako aj rozhodnutie 91/300 (rozsudok ICI/Komisia, T-37/91, Zb. s. II-1901, ďalej len „rozsudok ICI II“) z dôvodu, že napadnuté rozhodnutia neboli riadne preskúmané. Okrem toho Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie 91/297 (rozsudky Solvay/Komisia, T-30/91, Zb. s. II-1775, ďalej len „rozsudok Solvay I“, a ICI/Komisia, T-36/91, Zb. s. II-1847, ďalej len „rozsudok ICI I“) v rozsahu, v akom sa týka žalobkyne v týchto dvoch veciach, z dôvodu porušenia práva na prístup k spisu.

18 Návrhom podaným do kancelárie Súdneho dvora 30. augusta 1995 podala Komisia odvolania proti rozsudkom Solvay II, už citovanému v bode 16 vyššie, Solvay III, už citovanému v bode 17 vyššie, a ICI II, už citovanému v bode 17 vyššie.

19 Rozsudkami zo 6. apríla 2000, Komisia/ICI (C-286/95 P, Zb. s. I-2341), a Komisia/Solvay (C-287/95 P a C-288/95 P, Zb. s. I-2391), Súdny dvor zamietol odvolania proti rozsudkom ICI II, už citovanému v bode 17 vyššie, Solvay II, už citovanému v bode 16 vyššie, a Solvay III, už citovanému v bode 17 vyššie.

20 V utorok 12. decembra 2000 vydala tlačová agentúra toto tlačové komuniké:

„Európska komisia uloží v stredu pokutu spoločnostiam v chemickom priemysle Solvay SA a Imperial Chemical Industries plc… za porušenie práva hospodárskej súťaže Európskej únie, vyhlásila hovorkyňa tento utorok.

Pokuty za údajné zneužitie dominantného postavenia na trhu so sódou boli pôvodne uložené pred desiatimi rokmi, boli však zrušené najvyšším európskym súdom z procesných dôvodov.

Komisia prijme v stredu opäť rovnaké rozhodnutie, ale v správnej forme, vyhlásila hovorkyňa.

Podstata rozhodnutia nebola spoločnosťami nikdy spochybnená. Prijmeme opäť rovnaké rozhodnutie, povedala.“

21 Dňa 13. decembra 2000 prijala Komisia rozhodnutie 2003/5/ES týkajúce sa konania o uplatnení článku 81 [ES] (COMP/33.133 — B: Uhličitan sodný — Solvay, CFK) (Ú. v. ES L 10, 2003, s. 1, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

22 V ten istý deň prijala Komisia tiež rozhodnutia 2003/6/ES týkajúce sa konania o uplatnení článku 82 [ES] (COMP/33.133 — C: Uhličitan sodný — Solvay) (Ú. v. ES L 10, 2003, s. 10) a 2003/7/ES týkajúce sa konania o uplatnení článku 82 [ES] (Vec COMP/33.133 — D: Uhličitan sodný — ICI) (Ú. v. ES L 10, 2003, s. 33).

23 Napadnuté rozhodnutie obsahuje tento výrok:

„Článok 1

Spoločnosť Solvay… porušila ustanovenia článku [81 ES] tým, že sa približne od roku 1987 a prinajmenšom do konca roka 1990 zúčastnila na dohode o rozdelení trhov, ktorou Solvay zaručila CFK minimálne ročné množstvo predaja sódy v Nemecku vypočítané s odkazom na predaj CFK v roku 1986, a nahradila CFK celý schodok tým, že odkúpila množstvo vo výške nevyhnutnej na to, aby predaj CFK dosiahol zaručené minimum.

Článok 2

Spoločnosti Solvay sa za porušenie uvedené v článku 1 ukladá pokuta 3 milióny eur.

…“

24 Napadnuté rozhodnutie je vypracované v podstate rovnako ako rozhodnutie 91/298. Komisia iba vykonala niektoré redakčné zmeny a doplnila novú časť s názvom „Konanie na Súde prvého stupňa a Súdnom dvore“.

25 V tejto novej časti napadnutého rozhodnutia sa Komisia s odkazom na rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. apríla 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia (T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Zb. s. II-931, ďalej len „rozsudok Súdu prvého stupňa PVC II“) domnievala, že má „právo prijať [opäť] rozhodnutie, ktoré bolo zrušené pre výlučne procesné vady bez toho, aby sa začalo nové správne konanie“ a že nie je „povinná vykonať nové vypočutie, pokiaľ znenie nového rozhodnutia [neobsahuje] iné výhrady ako tie, ktoré boli predložené v prvom rozhodnutí“ (odôvodnenie č. 70).

26 Komisia tiež v napadnutom rozhodnutí spresnila, že premlčacia lehota musí byť predĺžená o lehotu, počas ktorej bola žaloba proti rozhodnutiu 91/298 predmetom konania na Súde prvého stupňa a Súdnom dvore podľa článku 3 nariadenia Rady (EHS) č. 2988/74 z 26. novembra 1974 o premlčacej lehote v stíhaní a pri výkone rozhodnutia v oblasti právnej úpravy dopravy a hospodárskej súťaže Európskeho hospodárskeho spoločenstva (Ú. v. ES L 319, s. 1; Mim. vyd. 07/001, s. 61) (odôvodnenia č. 75 a 76). Vzhľadom na okolnosti predmetnej veci sa Komisia preto domnievala, že až do konca septembra 2004 môže prijať nové rozhodnutie (odôvodnenie č. 78). Okrem toho uviedla, že nedošlo k porušeniu práva na obhajobu, pokiaľ bolo nové rozhodnutie prijaté v primeranej lehote (odôvodnenie č. 70).

27 Pokiaľ ide o samotné porušenie, Komisia v napadnutom rozhodnutí spresnila, že medzi žalobkyňou a CFK sa dohodlo alebo bola uzavretá dohoda, podľa ktorej žalobkyňa zaručila CFK minimálny ročný predaj na nemeckom trhu. Pokiaľ predaj CFK

v Nemecku nedosiahol zaručené minimum, musela žalobkyňa „odkúpiť schodok“ CFK (odôvodnenie č. 42). Podľa Komisie bola záruka CFK pôvodne stanovená na 179 000 ton, číslo zjavne vychádzajúce z predaja uskutočneného CFK v Nemecku v roku 1986, následne sa zvýšila na 190 000 ton v roku 1989 so spätným kompenzačným mechanizmom pre rok 1988 (odôvodnenia č. 43, 45 a 46).

28 Komisia tiež v napadnutom rozhodnutí poukázala na stretnutie, ktoré sa konalo 14. marca 1989, a zúčastnili sa na ňom jednak vysoko postavení zástupcovia CFK a jej materskej spoločnosti Kali & Salz a jednak vysoko postavení zástupcovia Deutsche Solvay Werke (DSW), dcérskej spoločnosti žalobkyne. Podľa Komisie je vysoko príznačné, že z tohto stretnutia nebola vyhotovená nijaká správa alebo oficiálna zápisnica. Komisia napriek tomu doplnila, že krátka ručne písaná správa bola zabavená u DSW (odôvodnenie č. 47).

29 Komisia v napadnutom rozhodnutí uviedla, že cieľom tejto dohody bolo zjavne dosiahnuť podmienky umelej stability trhu a že náhradou za navrátenie k správaniu v cenovej oblasti, ktoré nebolo žalobkyňou považované za škodlivé, bola CFK zaručená minimálna časť nemeckého trhu. Komisia tiež dodala, že žalobkyňa tým, že stiahla z trhu množstvo, ktoré CFK nemohla predať, zariadil, že cenová úroveň nemohla byť znížená v dôsledku hospodárskej súťaže. Vyvodila z toho, že dotknuté dohody typu „kartel“, ktoré boli vykonané a mali sledovaný účinok, obmedzovali svojou samotnou povahou hospodársku súťaž v zmysle článku 81 ods. 1 ES (odôvodnenia č. 55 až 58).

30 Pokiaľ ide o účinok na obchod medzi členskými štátmi, Komisia sa v napadnutom rozhodnutí domnievala, že skutočnosť, že minimálne zaručené množstvo sa týkalo iba predaja na nemeckom trhu, nijako nevytvára prekážku uplatnenia článku 81 ES. Podľa Komisie bolo jasné s ohľadom na konanie žalobkyne v Bruseli, že táto dohoda bola súčasťou všeobecnej politiky kontroly trhu so sódou v Spoločenstve a že cieľom dohody medzi žalobkyňou a CFK bolo nielen podstatne znížiť hospodársku súťaž v Spoločenstve, ale aj zachovať nepružnosť štruktúry trhu a jeho rozdelenie podľa národných

hraníc. Komisia sa tiež domnievala, že pokiaľ by táto dohoda neexistovala, bolo by iste pravdepodobné, že by množstvo odkúpené žalobkyňou pri uplatnení záruky bolo predané na iných trhoch Spoločenstva (odôvodnenie č. 59).

31 Komisia v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru, že žalobkyňa a CFK porušili článok 81 ES tým, že sa „približne od roku 1986 [a] až do konca roku 1990“ zúčastnili na tejto dohode (odôvodnenie č. 60).

32 Čo sa týka pokút uložených žalobkyni a CFK, Komisia v napadnutom rozhodnutí spresnila, že porušenie bolo „závažné“ z toho dôvodu, že dohody o rozdelení trhov predstavujú samotnou svojou povahou značné obmedzenie hospodárskej súťaže. Pokiaľ ide o dĺžku trvania porušenia, vypočítala Komisia výšku pokút tak, že vychádzala z toho, že dohoda bola uzavretá kedykoľvek v priebehu roku 1987 (odôvodnenia č. 62 a 63).

33 Z napadnutého rozhodnutia navyše vyplýva, že na určenie výšky pokuty vzala Komisia do úvahy dominantné postavenie žalobkyne na trhu ako prvého výrobcu v Nemecku a v Spoločenstve (odôvodnenie č. 64). Komisia tiež konštatovala, že porušenie bolo spáchané úmyselne a že obe strany si boli úplne vedomé nezlučiteľnosti svojej dohody s právom Spoločenstva (odôvodnenie č. 65).

34 Komisia nakoniec v napadnutom rozhodnutí uviedla, že žalobkyni boli už Komisiou niekoľkokrát uložené značné pokuty z dôvodu tajnej dohody v chemickom priemysle.

35 Dňa 13. decembra 2000 Komisia tiež vydala tlačové komuniké, v ktorom uviedla, že prijme rozhodnutie ukladajúce žalobkyni a ICI rovnaké pokuty, aké im boli pôvodne uložené vo veciach „Uhličitan sodný“.

Konanie

36 Žalobkyňa návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 12. marca 2001 podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

37 Dňa 8. mája 2001 bola vec pridelená štvrtej komore Súdu prvého stupňa a bol vymenovaný sudca spravodajca.

38 Po súhlase Súdu prvého stupňa žalobkyňa a Komisia predložili svoje pripomienky, žalobkyňa 6. decembra 2002 a Komisia 23. decembra 2002, k dôsledkom, ktoré by sa mali vyvodiť pre predmetnú vec z rozsudku Súdneho dvora z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, ďalej len „rozsudok Súdneho dvora PVC II“).

39 Po zmene zloženia komôr Súdu prvého stupňa s účinnosťou od 1. októbra 2003 bol sudca spravodajca pridelený do prvej komory, ktorej bola v dôsledku toho táto vec pridelená 8. októbra 2003.

40 Dňa 19. decembra 2003 Súd prvého stupňa vyzval Komisiu, aby predložila oznámenie o výhradách, jeho prílohy, ako aj podrobný zoznam s uvedením všetkých dokumentov, z ktorých sa skladá spis. Tento zoznam mal obsahovať stručný údaj umožňujúci zistiť

autora, povahu a obsah každej písomnosti. Súd prvého stupňa tiež požiadal Komisiu, aby mu oznámila, ktoré z týchto písomností boli prístupné žalobkyni v priebehu správneho konania.

41 Dňa 13. februára 2004 Komisia predložila oznámenie o výhradách a jeho prílohy, ako aj požadovaný zoznam s údajmi. Požiadala o poskytnutie lehoty na odpoveď na poslednú žiadosť Súdu prvého stupňa.

42 Listom z 10. marca 2004 Komisia spresnila, že počas správneho konania mala žalobkyňa prístup k dokumentom, o ktoré sa opieralo oznámenie o výhradách a ktoré k nemu boli priložené. Okrem toho odkázala na 65 „podspisov", z ktorých sa skladal spis, v rámci ktorých 22 „podspisov" pochádzalo zo sídla žalobkyne alebo niektoré z jej dcérskych spoločností (a to „podspisy" č. 2 až 14, 24 až 27, 50 až 52 a 62 až 65 a časť „podspisu" č. 61). Podľa Komisie boli v konaní vedenom v roku 1990 dodržané pravidlá existujúcej judikatúry týkajúce sa práva na prístup k spisu. Doplnila, že po opätovnom prečítaní vyšetrovacieho spisu v tomto štádiu nič nenaznačuje, že bolo počas správneho konania porušené právo žalobkyne na obhajobu, aj keď sa vyšetrovací spis preskúma vo svetle neskoršej judikatúry týkajúcej sa práva na prístup k spisu.

43 Listom z 21. júna 2004 Komisia zaslala kancelárii Súdu prvého stupňa revidovaný zoznam s uvedením dokumentov tvoriacich správny spis, ktorý bol kompletnejší než zoznam predložený 13. februára 2004. Rovnako ako predchádzajúci zoznam odkazoval revidovaný zoznam na 65 „pod-spisov". Výpočet obsahoval tiež niektoré dokumenty pochádzajúce z veľkej časti od spoločnosti Oberland Glas.

44 Listom z 21. júla 2004 Súd prvého stupňa vyzvala žalobkyňu, aby určila dokumenty obsiahnuté v revidovanom zozname dokumentov, o ktorých nebola informovaná počas správneho konania, pričom by podľa jej názoru mohli obsahovať poznatky, ktoré by mohli byť užitočné na jej obhajobu.

45 Listom z 29. septembra 2004 žalobkyňa zdôraznila, že revidovaný zoznam dokumentov je neúplný a nepresný. Tiež označila medzi dokumentmi zaradenými do tohto revidovaného zoznamu dokumentov tie, ktoré sa jej zdali užitočné na jej obhajobu a do ktorých by chcela nahliadnuť. Podľa jej názoru by jej tieto dokumenty mohli umožniť rozvinúť argumentáciu, pokiaľ ide o účinok dotknutej dohody na obchod medzi členskými štátmi.

46 Vzhľadom na to, že zloženie komôr Súdu prvého stupňa bolo od 13. septembra 2004 zmenené, sudca spravodajca bol pridelený k štvrtej komore, ktorej bola z tohto dôvodu táto vec pridelená 7. októbra 2004.

47 Dňa 17. decembra 2004 Súd prvého stupňa vyzval Komisiu, aby uložila v kancelárii dokumenty zo spisu určené žalobkyni v liste z 29. septembra 2004, a to v dôvernej, ako aj v nedôvernej verzii.

48 Listom z 28. januára 2005 Komisia uložila v kancelárii Súdu prvého stupňa dôvernú verziu dokumentov požadovaných zo spisu. Požiadala o dodatočnú lehotu na predloženie prípadnej nedôvernej verzie, pretože dotknuté podniky musia byť konzultované, či majú záujem na zachovaní dôvernosti. Komisia tiež spresnila:

„[Z]oznam [obsahujúci] spisy k tomuto dňu neobsahuje všetky spisy, ktoré boli oznámené Súdu prvého stupňa v prvej veci Uhličitan sodný. Niekoľko chýbajúcich spisov zostalo napriek dlhému hľadaniu nenájdených.“

49 Listom z 15. marca 2005 Komisia po tom, ako uviedla, že dotknuté podniky nepožadujú dôverné zaobchádzanie, predložila toto vyjadrenie:

„Pokiaľ ide o spisy, ktoré nie je možné nájsť, Komisia ľutuje, že nemôže podať celkom spoľahlivú odpoveď na otázky Súdu prvého stupňa.

Správny spis ([teda] spis pokrývajúci konanie od začatia kontroly až po odoslanie oznámenia o výhradách), ktorý má v súčasnosti Komisia k dispozícii, zahŕňa 65 očíslovaných kartoték pokrývajúcich obdobie až do septembra 1989, [ako aj] spis s číslom 71, ktorý obsahuje oznámenie o výhradách z marca 1990 a jeho prílohy, ako aj jednu neočíslovanú kartotéku s názvom ‚Oberland Glas'. Z toho vyplýva, že päť kartoték pravdepodobne chýba.

Pokiaľ ide o obsah chýbajúcich kartoték, Komisia ľutuje, že nie je možné vyhotoviť úplný zoznam dokumentov, ktoré sa stratili, pretože registre týchto kartoték sú tiež stratené. Napriek tomu však existujú dôvody vedúce k domnienke, že aspoň niektoré z nich obsahovali korešpondenciu podľa článku 11 nariadenia č. 17, čo zodpovedá vysvetleniu poskytnutému Komisiou Súdu prvého stupňa vo veci správneho spisu v roku 1990. Je napríklad pravdepodobné, že súčasťou chýbajúcich spisov bola odpoveď… ICI na žiadosť Komisie o informácie z 19. júna 1989: túto žiadosť zaslanú ICI obsahuje správny spis, ktorý má v držbe Komisia, ale odpoveď chýba."

50 Dňa 14. apríla 2005 žalobkyňa nahliadla v kancelárii Súdu prvého stupňa do dokumentov zo spisu uvedených v liste z 29. septembra 2004.

51 Dňa 15. júla 2005 žalobkyňa predložila svoje pripomienky, pokiaľ ide o užitočnosť dokumentov, do ktorých nahliadla, pre svoju obhajobu. Dňa 17. novembra 2005 Komisia odpovedala na vyjadrenie žalobkyne.

52 V dôsledku zániku funkcie pôvodne určeného sudcu spravodajcu predseda Súdu prvého stupňa rozhodnutím z 22. júna 2006 vymenoval nového sudcu spravodajcu.

53 Po zmene zloženia komôr Súdu prvého stupňa s účinnosťou od 25. septembra 2007 bol sudca spravodajca pridelený do šiestej komory, ktorej bola v dôsledku toho táto vec pridelená 5. októbra 2007.

54 Z dôvodu prekážky sudcu Tchipeva pojednávať dňa 12. februára 2008 určil predseda Súdu prvého stupňa na základe článku 32 ods. 3 rokovacieho poriadku sudcu Dittricha na doplnenie komory.

55 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (šiesta komora) rozhodol o začatí ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 rokovacieho poriadku položil 5. mája 2008 žalobkyni a Komisii písomné otázky, na ktoré v stanovenej lehote odpovedali.

56 Ústne prednesy a odpovede účastníkov konania na ústne otázky Súdu prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní 26. júna 2008.

Návrhy účastníkov konania

57 Žalobkyňa navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— v prvom rade určil, že stíhanie je neprípustné v dôsledku uplynutia času a v každom prípade zrušil napadnuté rozhodnutie,

— subsidiárne určil, že právomoc Komisie uložiť pokuty je premlčaná a v každom prípade zrušil článok 2 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom jej ukladá pokutu tri milióny eur,

— ďalej subsidiárne určil, že nie je opodstatnené uložiť jej pokutu alebo ju aspoň podstatne znížil,

— ako dôkazný prostriedok nariadil Komisii, aby predložila interné dokumenty týkajúce sa prijatia napadnutého rozhodnutia a najmä zápisnicu z celej schôdze kolégia komisárov, v priebehu ktorej bolo napadnuté rozhodnutie prejednané,

— nariadil Komisii predložiť všetky dokumenty, z ktorých sa skladá jej spis vo veci COM/33.133,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

58 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

Právny stav

59 Cieľom návrhov žalobkyne je v prvom rade zrušenie napadnutého rozhodnutia a subsidiárne zrušenie alebo zníženie pokuty, ktorá jej bola uvedeným rozhodnutím uložená.

1. *O návrhoch smerujúcich k zrušeniu napadnutého rozhodnutia*

60 Žalobkyňa v podstate uvádza štyri žalobné dôvody smerujúce k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Sú založené po prvé na plynutí času, po druhé na porušení podstatných formálnych náležitostí, po tretie na nedostatočnom vplyve na obchod medzi členskými štátmi a po štvrté na porušení práva na prístup k spisu.

O prvom dôvode založenom na plynutí času

61 Prvý žalobný dôvod sa skladá z dvoch častí založených jednak na nesprávnom uplatnení pravidiel pre premlčanie stanovených nariadením č. 2988/74 a jednak na porušení zásady primeranej lehoty.

O prvej časti založenej na nesprávnom uplatnení pravidiel pre premlčanie

— Tvrdenia účastníkov konania

62 Žalobkyňa tvrdí, že úvaha Komisie, pokiaľ ide o dodržanie pravidiel pre premlčanie, je v rozpore so znením a duchom nariadenia č. 2988/74.

63 Podľa žalobkyne nebolo predmetom odvolania podaného Komisiou 30. augusta 1995, ktoré nemá odkladný účinok podľa článku 60 Štatútu Súdneho dvora, rozhodnutie 91/298, ktoré retroaktívne prestalo existovať, ale rozsudok Solvay II, už citovaný v bode 16 vyššie. Podľa článku 58 Štatútu Súdneho dvora sa totiž odvolacie konanie obmedzuje len na právne otázky a Súdny dvor preskúma zákonnosť s odvolaním na zvrchované posúdenie Súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o skutkové otázky.

64 Hoci treba „konanie pred Súdnym dvorom“ uvedené v článku 3 nariadenia č. 2988/74 v súčasnosti vykladať tak, že zahŕňa aj Súd prvého stupňa, zriadenie druhého súdneho stupňa neumožňuje predĺžiť lehotu prerušenia premlčacej lehoty tak, aby pokrývalo konanie, ktorého predmetom nie je napadnuté rozhodnutie. Okrem toho by tvrdenie, že článok 3 nariadenia č. 2988/74 stanovuje prerušenie plynutia premlčacej doby

v priebehu odvolacieho konania, znamenalo poskytnúť účinok rozhodnutiu zrušenému *ab initio*, čo by v spoločnej praxi členských štátov nemalo precedens.

65 S odkazom na bod 1098 rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovaného v bode 25, žalobkyňa upozorňuje, že predmetom článku 3 nariadenia č. 2988/74 je umožniť prerušenie premlčacej lehoty, pokiaľ sa Komisii znemožní konať z objektívneho dôvodu, ktorý jej nemožno pripísať a ktorý spočíva v samotnej skutočnosti, že bola podaná žaloba. Žalobkyňa sa domnieva, že v predmetnej veci Komisia mohla tvrdiť, že nemohla konať, zatiaľ čo žaloba bola podaná na Súde prvého stupňa. Naopak, od okamihu vyhlásenia rozsudku Súdu prvého stupňa mala Komisia s výhradou dodržania zásady primeranej lehoty voľnosť prijať nové rozhodnutie. Komisia sa tak tým, že podala odvolanie, vystavila nebezpečenstvu, že jej stíhanie bude premlčané, keďže vedela o rozsudku Súdneho dvora z 15. júna 1994, Komisia/BASF a i. (C-137/92 P, Zb. s. I-2555), v ktorom sa rozhodlo o nedostatku overenia aktov prijatých kolégiom komisárov. Nečinnosť Komisie, zatiaľ čo jej odvolanie bolo pred Súdnym dvorom, nemôže byť preto odôvodnená nijakým objektívnym dôvodom.

66 V dôsledku toho by podľa žalobkyne mala byť vzatá do úvahy na účely predĺženia premlčacej lehoty iba doba trvania konania pred Súdom prvého stupňa. Táto skončila 15. januára 2000, teda pred prijatím napadnutého rozhodnutia.

67 Žalobkyňa tiež upozorňuje, že v rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovanom v bode 25 vyššie, nebol tento výklad vyvrátený. Vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, bolo nové rozhodnutie Komisie prijaté v lehote kratšej ako päť rokov, predĺženej iba o „lehotu prerušenia“ týkajúcu sa konania pred Súdom prvého stupňa. V rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovanom v bode 25 vyššie, sa tak neskúmala otázka, či má odvolanie odkladný účinok v zmysle článku 3 nariadenia č. 2988/74.

68 Žalobkyňa v replike dodáva, že názor podporovaný Komisiou by znamenal, že rozsudok Solvay II, už citovaný v bode 16 vyššie, by bol zbavený akéhokoľvek účinku, pokiaľ nebol potvrdený Súdnym dvorom, čo by znamenalo neuznať platnosť uvedeného rozsudku. Okrem toho by priznanie rozširujúceho výkladu článku 3 nariadenia č. 2988/74, ktorý by pokrýval situácie, keď Komisii nie je znemožnené konať, bolo v rozpore so zásadou právnej istoty.

69 Žalobkyňa napokon vo svojich pripomienkach predložených po vydaní rozsudku Súdneho dvora PVC II, už citovanom v bode 38 vyššie, tvrdí, že Súd prvého stupňa ani Súdny dvor nemohli mať vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, úmysel vyriešiť otázku, či odvolanie podané Komisiou proti zrušujúcemu rozsudku Súdu prvého stupňa spôsobuje prerušenie premlčacej lehoty počas odvolacieho konania.

70 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

71 Na úvod treba zdôrazniť, že nariadenie č. 2988/74 zaviedlo úplnú právnu úpravu, ktorá podrobne upravuje lehoty, v rámci ktorých má Komisia právo bez toho, aby bola porušená základná požiadavka právnej istoty, uložiť pokuty podnikom, ktoré sú predmetom uplatnenia pravidiel práva Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže (rozsudky Súdu prvého stupňa z 19. marca 2003, CMA CGM a i./Komisia, T-213/00, Zb. s. II-913, bod 324, a z 18. júna 2008, Hoechst/Komisia, T-410/03, Zb. s. II-881, bod 223).

72 Podľa článku 1 ods. 1 písm. b) a článku 1 ods. 2 nariadenia č. 2988/74, ako aj podľa článku 2 ods. 3 toho istého nariadenia sa stíhanie premlčí, pokiaľ Komisia neuložila pokutu alebo sankciu počas piatich rokov od začatia plynutia premlčacej lehoty, pokiaľ medzitým nebol vydaný akt, ktorý ju prerušuje, alebo najneskôr do desiatich rokov od

začatia toho istého plynutia, ak bol vydaný akt, ktorý ju prerušuje. Na základe článku 2 ods. 3 uvedeného nariadenia sa takto stanovená premlčacia lehota však predĺži o dobu prerušeného premlčania podľa článku 3 toho istého nariadenia (rozsudok Súdneho dvora PVC II, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 140).

73 Podľa článku 3 nariadenia č. 2988/74 je plynutie premlčacej lehoty v stíhaní prerušené na dobu, počas ktorej je rozhodnutie Komisie predmetom „prebiehajúceho konania pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev“.

74 V predmetnej veci vyplýva z napadnutého rozhodnutia, že Komisia uplatnila pravidlá pre premlčanie takto.

75 Jednak sa Komisia domnievala, že vzhľadom na to, že išlo o trvalé alebo pokračujúce porušovanie, začala premlčacia lehota plynúť od konca roku 1990. Rovnako dodala, že aj za predpokladu, že porušovanie skončilo 19. decembra 1990 a že prijatie a oznámenie rozhodnutia 91/298 neprerušili premlčaciu lehotu, mala Komisia pre prijatie svojho rozhodnutia k dispozícii lehotu aspoň do konca roku 1995 (odôvodnenie č. 74).

76 Ďalej sa Komisia domnievala, že premlčacia lehota musí byť predĺžená o dobu, počas ktorej bola podaná žaloba proti rozhodnutiu na Súde prvého stupňa (odôvodnenie č. 75). Vzhľadom na to, že žaloba bola v predmetnej veci na Súde prvého stupňa podaná 2. mája 1991, rozsudok bol Súdom prvého stupňa vydaný 29. júna 1995, odvolanie podané na Súdnom dvore 30. augusta 1995 a rozsudok vydaný Súdnym dvorom 6. apríla 2000, bolo premlčanie prerušené na dobu minimálne osem rokov, deväť mesiacov a štyri dni (odôvodnenie č. 77). V dôsledku toho sa Komisia domnievala, že má pre prijatie nového rozhodnutia k dispozícii lehotu až do septembra 2004 (odôvodnenie č. 78).

77 Z toho vyplýva, že podľa Komisie bolo napadnuté rozhodnutie z 13. decembra 2000 prijaté pred uplynutím premlčacej lehoty.

78 V tomto ohľade treba najskôr uviesť, že premlčacia lehota začala plynúť, keď porušovanie skončilo, teda v roku 1989, ako je uvedené v bodoch 293 až 305 ďalej, a nie v roku 1990, ako uvádza Komisia.

79 Ďalej, ako správne zdôrazňujú účastníci konania, je nutné odkaz článku 3 nariadenia č. 2988/74 na „konanie pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev" chápať od vytvorenia Súdu prvého stupňa ako týkajúci sa najskôr konania pred Súdom prvého stupňa, pretože žaloby proti rozhodnutiam ukladajúcim sankcie alebo pokuty v oblasti práva hospodárskej súťaže patria do jeho právomoci. V dôsledku toho bolo premlčanie prerušené počas celej doby trvania konania pred Súdom prvého stupňa.

80 Nakoniec z bodu 157 rozsudku Súdneho dvora PVC II, už citovaného v bode 38 vyššie, vyplýva, že v zmysle článku 3 nariadenia č. 2988/74 je plynutie premlčanie prerušené tak dlho, ako dlho je dotknuté rozhodnutie predmetom konania „pred Súdom prvého stupňa a Súdnym dvorom". V dôsledku toho bolo premlčanie prerušené aj počas celej doby trvania konania pred Súdnym dvorom bez toho, aby bolo potrebné sa vyjadrovať k obdobiu trvajúcemu od vyhlásenia rozsudku Súdu prvého stupňa po predloženie veci Súdnemu dvoru.

81 Z vyššie uvedeného vyplýva, že v predmetnej veci premlčacia lehota neuplynula, keďže začala plynúť v roku 1989 a Komisia rozhodla o pokute 13. decembra 2000, teda v lehote päť rokov od začiatku premlčacej lehoty predĺženej o dobu, počas ktorej bolo premlčanie prerušené. V tomto ohľadu nemá chyba, ktorej sa dopustila Komisia v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ ide o deň, keď porušenie skončilo, dôsledok na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie bolo prijaté v súlade s pravidlami pre premlčanie stanovenými nariadením č. 2988/74.

82 Nijaké z tvrdení predložených žalobkyňou nemôže spochybniť túto úvahu.

83 Po prvé treba totiž uviesť, že článok 60 Štatútu Súdneho dvora a článok 3 nariadenia č. 2988/74 majú odlišný rozsah pôsobnosti. Neexistencia odkladného účinku odvolania nemôže zbaviť akéhokoľvek účinku článok 3 nariadenia č. 2988/74, ktorý sa týka situácií, v ktorých musí Komisia počkať na rozhodnutie súdu Spoločenstva. Názor žalobkyne, podľa ktorého Komisia nemôže vziať do úvahy dobu, počas ktorej prebiehalo na Súdnom dvore odvolacie konanie, nemožno prijať, pretože jeho dôsledkom by bolo zbavenie rozsudku Súdneho dvora o odvolaní jeho zmyslu a účinkov.

84 Po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého zriadenie druhého súdneho stupňa neumožňuje predĺžiť dobu prerušenia premlčania, treba pripomenúť, že článok 3 nariadenia č. 2988/74 chráni Komisiu proti účinku premlčania v situáciách, keď táto inštitúcia musí počkať na rozhodnutie súdu Spoločenstva v rámci konaní, ktorých priebeh neovláda, skôr, ako sa dozvie, či napadnutý akt bol protiprávny alebo nie (pozri v tomto zmysle rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 144).

85 Po tretie, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého rozsudok Súdu prvého stupňa PVC II, už citovaný v bode 25 vyššie, nie je relevantný na účely riešenia tohto sporu, z textu tohto rozsudku naopak jasne vyplýva, že všeobecne treba predĺžiť premlčaciu lehotu o dobu, počas ktorej bolo premlčanie prerušené, a to nielen o dobu, počas ktorej prebiehalo konanie pred Súdom prvého stupňa, ale tiež o dobu, počas ktorej prebiehalo konanie pred Súdnym dvorom.

86 Po štvrté, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého by prerušenie premlčania počas trvania odvolacieho konania znamenalo priznať účinky rozhodnutiu zrušenému v prvom stupni, stačí uviesť, že prerušenie premlčania umožňuje Komisii iba prípadne prijať nové rozhodnutie za predpokladu, že je odmietnuté odvolanie podané proti rozsudku

Súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnutie Komisie zrušené. Toto prerušenie premlčania nemá nijaký účinok na rozhodnutie, ktoré bolo zrušené rozsudkom Súdu prvého stupňa.

87 Po piate, v prípade odvolania sa Komisii iste formálne nebráni konať a prijať nové rozhodnutie po tom, ako Súd prvého stupňa zrušil pôvodné rozhodnutie. Žaloba smerujúca proti konečnému rozhodnutiu, ktorým sa ukladajú sankcie, však prerušuje premlčanie v oblasti stíhania až do doby, keď súd Spoločenstva s konečnou platnosťou rozhodol o uvedenej žalobe (rozsudok Súdneho dvora PVC II, bod 38 vyššie, bod 147). Podľa judikatúry Súdneho dvora chráni totiž článok 3 nariadenia č. 2988/74 Komisiu pred účinkom premlčania v situáciách, keď musí počkať na rozhodnutie súdu Spoločenstva, v rámci konania, ktorého priebeh neovláda, než sa dozvie, či je napadnutý akt protiprávny alebo nie. Uvedený článok 3 sa teda týka prípadov, v ktorých nie je nečinnosť orgánu dôsledkom nedostatku náležitej starostlivosti (rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 144). Komisii teda nemožno vytýkať, že vykonala svoje právo na obhajobu tým, že podala odvolanie, a že počkala na rozsudok Komisia/Solvay, už citovaný v bode 19 vyššie, než prijala nové rozhodnutie.

88 Po šieste treba doplniť, že výklad článku 3 nariadenia č. 2988/74 navrhovaný žalobkyňou by viedol k vážnym praktickým ťažkostiam. Pokiaľ totiž musí Komisia prijať nové rozhodnutie po zrušení rozhodnutia Súdom prvého stupňa bez toho, aby počkala na rozsudok Súdneho dvora, existuje nebezpečenstvo, že za predpokladu, že by Súdny dvor zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa, by existovali súčasne dve rozhodnutia s rovnakým predmetom.

89 Okrem toho je zrejme v rozpore s požiadavkami hospodárnosti správneho konania, aby sa Komisii uložilo iba s cieľom, aby nedošlo k premlčaniu, prijatie nového rozhodnutia prv, než sa dozvie, či je pôvodné rozhodnutie protiprávne alebo nie.

90 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prvá časť prvého žalobného dôvodu musí byť odmietnutá.

O druhej časti založenej na porušení zásady primeranej lehoty

— Tvrdenia účastníkov konania

91 Žalobkyňa uvádza, že sa dozvedela o „obvinení proti nej“ 13. marca 1990, v deň, keď jej bolo doručené oznámenie o výhradách, teda jedenásť rokov pred dňom podania predmetnej žaloby. Okrem toho je pre ňu výsledok predmetnej veci mimoriadne dôležitý, keďže v rozhodnutí 91/298 a následne v napadnutom rozhodnutí jej Komisia vytýkala závažné porušovanie a uložila jej pokutu tri milióny eur. V okamihu podania predmetnej žaloby pritom nebolo prijaté nijaké konečné rozhodnutie, pokiaľ ide o obvinenia vznesené proti nej v oznámení o výhradách.

92 Odkazujúc na článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDĽP“), podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, žalobkyňa upozorňuje, že pokiaľ sa posudzuje v celom rozsahu, prekročilo zjavne konanie začaté vo februári 1990 primeranú lehotu. V tomto ohľade judikatúra Spoločenstva nestanovuje, že sa dĺžka konania musí posudzovať ako etapa po etape. Nič teda nemôže odôvodniť, že Komisia čakala päť a pol roka, kým prijala nové rozhodnutie, pokiaľ odvolanie na Súdnom dvore nemalo odkladný účinok.

93 Po vydaní rozsudku Solvay II, už citovaný v bode 16 vyššie, sa Komisia rozhodla nielen podať žalobu, ktorej zamietnutie mohla očakávať s ohľadom na rozsudok Komisia/BASF a i., už citovaný v bode 65 vyššie, ale tiež počkať na výsledok konania, kým prijala napadnuté rozhodnutie. Okrem toho podľa žalobkyne Komisia čakala ešte osem

mesiacov po vydaní rozsudku Komisia/Solvay, už citovaný v bode 19 vyššie, zatiaľ čo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Súdu prvého stupňa PVC II, už citovaný v bode 25 vyššie, bolo nové rozhodnutie prijaté v lehote jeden a pol mesiaca.

94 Komisia navyše podľa názoru žalobkyne zamenila primeranú lehotu a premlčaciu lehotu, keď sa nesprávne domnievala, že môže s prijatím nového rozhodnutia počkať do roku 2004. Komisia tak v napadnutom rozhodnutí neuviedla okolnosti, o ktoré sa opiera, keď zastáva názor, že primeraná lehota bola v predmetnej veci dodržaná. Podľa žalobkyne, nech už je odôvodnenie dĺžky každej etapy konania akékoľvek, „lehota štrnásť až šestnásť mesiacov alebo aj viac pre celé konanie od oznámenia o výhradách po konečné rozhodnutie Súdu prvého stupňa alebo Súdneho dvora“ nemôže byť označená za primeranú.

95 Je preto úlohou Súdu prvého stupňa, aby určil, že bola prekročená primeraná lehota a zrušil napadnuté rozhodnutie, keďže v tomto štádiu už nie je možné vyjadriť sa v primeranej lehote k obvineniam vzneseným proti žalobkyni. Nijaké iné riešenie, spočívajúce napríklad v zohľadnení prekročenia primeranej lehoty pri stanovení výšky pokuty, by nenapravilo porušenie článku 6 ESĽP. Okrem toho žalobkyňa tvrdí, že podľa zásad stanovených Európskym súdom pre ľudské práva nemusí preukazovať, že toto prekročenie primeranej lehoty poškodilo jej právo na obhajobu, čo by predstavovalo iný dôvod na zrušenie. Kritérium poškodenia práva na obhajobu je totiž odlišné od práva na prejednanie trestnej veci v primeranej lehote.

96 Žalobkyňa v každom prípade uvádza, že prekročenie primeranej lehoty a úpadok dôkazov, ktorý z toho vyplýva, jej bráni v obhajobe, pretože ju zbavuje najmä možnosti podporiť tvrdenia uvedené v žalobe. Okrem toho tvrdí, že sa už nemôže obrátiť na svojich bývalých zamestnancov, ktorí boli zamestnaní v dotknutom odvetví a v dotknutej dcérskej spoločnosti. Žalobkyňa tak tvrdí, že sa jej „konkrétne bráni v obhajobe“.

97 Žalobkyňa sa domnieva, že chybná nečinnosť Komisie počas päť a pol roka po rozsudku Solvay II, už citovanom v bode 16 vyššie, musí byť osobitne potrestaná. V tomto ohľade spresňuje, že sa mohla oprávnene domnievať, že Komisia upustila od nového otvorenia spisu, takže sa nesnažila systematicky zachovať stopu skutočností a dokumentov, ktoré by mohli byť užitočné na jej obhajobu. Navyše archívna politika jej ukladala okrem mimoriadnych okolností systematické zničenie archívov po desiatich alebo aj piatich rokoch.

98 Nakoniec, domnievať sa, že dôkazné bremeno vo veci neprimeranosti nesie žalobkyňa, by bolo v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je v prípade dlhých období nečinnosti úlohou vnútroštátnych orgánov, aby vysvetlili jeho dôvody, ktoré môžu byť odôvodnené iba výnimočnými okolnosťami. Žalobkyňa tiež tvrdí, že na rozdiel od Komisie jej nemožno vytýkať machinácie smerujúce k zdržaniu konania od roku 1989. Upozorňuje, že sa ukázalo, že Komisia nie je schopná dodržať svoje vnútorné pravidlá o overení a zásadu právnej istoty, čo zdržalo vecné preskúmanie pôvodného rozhodnutia o niekoľko rokov.

99 Komisia spochybňuje tvrdenia predložené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

100 Na úvod treba pripomenúť, že dodržanie zásady primeranej lehoty sa v oblasti hospodárskej súťaže uplatní na správne konania začaté na základe nariadenia č. 17, ktoré môžu viesť k uloženiu sankcií podľa tohto nariadenia a k súdnemu konaniu pred súdom Spoločenstva (rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 179).

101 Po prvé žalobkyňa na podporu svojho žalobného dôvodu vychádzajúceho z neprimeranosti dĺžky trvania správneho konania uvádza najmä skutočnosť, že aj keď odvolanie nemá odkladný účinok, Komisia bezdôvodne čakala päť a pol roka, kým prijala nové rozhodnutie po zrušení rozhodnutia 91/298 rozsudkom Solvay II, už citovaným v bode 16 vyššie.

102 Ako sa pritom konštatovalo počas preskúmania prvej časti prvého žalobného dôvodu, bolo premlčanie podľa článku 3 nariadenia č. 2988/74 prerušené počas celej dĺžky trvania konania pred Súdnym dvorom po podaní odvolania proti rozsudku Solvay II, už citovanému v bode 16 vyššie. Komisii teda nemožno vytýkať, že porušila zásadu primeranej lehoty iba preto, že čakala, až Súdny dvor rozhodne v rámci takéhoto odvolania, kým prijala napadnuté rozhodnutie.

103 Po druhé žalobkyňa všeobecnejšie uvádza, že dĺžka trvania správneho konania celkovo, teda od zaslania oznámenia o výhradách až do prijatia napadnutého rozhodnutia, prekročila primeranú lehotu.

104 Toto tvrdenie sa musí zamietnuť.

105 V rámci preskúmania výhrady založenej na porušení zásady primeranej lehoty treba totiž rozlišovať medzi správnym konaním a súdnym konaním. Doba, počas ktorej súd Spoločenstva skúmal zákonnosť rozhodnutia 91/298, ako aj platnosť rozsudku Solvay II, už citovaného v bode 16 vyššie, tak nemôže byť vzatá do úvahy pri určení dĺžky konania pred Komisiou (pozri v tomto zmysle rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, body 202 až 204).

106 Po tretie žalobkyňa kritizuje dĺžku trvania správneho konania medzi vydaním rozsudku Komisia/Solvay, už citovaného v bode 19 vyššie, a prijatím napadnutého rozhodnutia.

107 V tomto ohľade treba pripomenúť, že táto doba začala 6. apríla 2000, v deň, keď bol vydaný rozsudok Komisia/Solvay, už citovaný v bode 19 vyššie, a skončila 13. decembra 2000 prijatím napadnutého rozhodnutia. Táto fáza správneho konania teda trvala osem mesiacov a sedem dní.

108 Počas tejto doby vykonala Komisia iba formálne zmeny rozhodnutia 91/298, najmä vložila novú časť týkajúcu sa „konania pred Súdom a Súdnym dvorom“, týkajúcu sa posúdenia dodržania premlčacej lehoty. Prijatiu napadnutého rozhodnutia okrem toho nepredchádzala nijaké dodatočná kontrola, keďže Komisia sa opierala o výsledky kontroly vykonanej pred desiatimi rokmi. Treba však priznať, že aj za týchto podmienok mohli byť na dosiahnutie takéhoto výsledku nevyhnutné určité overenia a súčinnosť v rámci správy.

109 Z tohto pohľadu nie je opodstatnené domnievať sa, že lehota osem mesiacov a sedem dní, ktorá uplynula medzi vydaním rozsudku Komisia/Solvay, už citovaného v bode 19 vyššie, a prijatím napadnutého rozhodnutia, musí byť považovaná za neprimeranú.

110 Po štvrté, pokiaľ ide o dĺžku trvania správneho konania medzi odoslaním oznámenia o výhradách a prijatím rozhodnutia 91/298, treba uviesť, že žalobkyňa neuviedla, že táto doba sama o sebe môže byť kritizovaná. Žalobkyňa sa totiž obmedzila na tvrdenie, že primeranosť lehoty musí byť posudzovaná od 13. marca 1990, a to dňa, keď jej bolo zaslané oznámenie o výhradách bez toho, aby kritizovala dobu jedenásť a pol mesiaca, ktorá ubehla medzi oznámením o výhradách a prijatím rozhodnutia 91/298 1. marca 1991.

111 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by umožnil domnievať sa, že dĺžka trvania celého správneho konania v predmetnej veci bola nadmerná.

112 Aj keď je totiž treba zohľadniť fázu správneho konania predchádzajúcu oznámeniu o výhradách (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisia, C-105/04 P, Zb. s. I-8725, bod 51), je opodstatnené domnievať sa, že dĺžka trvania celého správneho konania nie je nadmerná najmä vo svetle kontroly vykonanej od apríla 1989, žiadostí o informácie uskutočnených neskôr a začatia konania bez návrhu 19. februára 1990. Za týchto podmienok nemožno ani dobu asi jedenásť mesiacov medzi kontrolami vykonanými Komisiou od apríla 1989 a dňom oznámenia o výhradách, ani celkovú dĺžku trvania správneho konania považovať za neprimeranú.

113 Treba doplniť, že v každom prípade porušenie zásady primeranej lehoty neodôvodňuje zrušenie rozhodnutia prijatého v správnom konaní v oblasti hospodárskej súťaže, pokiaľ nebolo porušené právo dotknutého podniku na obhajobu. Pokiaľ totiž nie je preukázané, že neprimerane dlhá lehota mala vplyv na schopnosť dotknutých podnikov účinne sa brániť, nedodržanie zásady primeranej lehoty nemá vplyv na platnosť správneho konania (pozri v tomto zmysle rozsudok PVC II Súdu prvého stupňa, už citovaný v bode 25 vyššie, bod 122).

114 V tomto ohľade žalobkyňa tvrdí, že je pre ňu ťažké obhajovať sa proti obvineniam týkajúcich sa skutočností, ktoré sa údajne stali v danom čase, pretože sa už nemôže obrátiť na svojich zamestnancov pracujúcich v rozhodnom čase v dotknutom odvetví a dcérskej spoločnosti.

115 Komisia však nevykonala nijaký vyšetrovací úkon medzi vydaním rozsudku Komisia/Solvay, už citovaného v bode 19 vyššie, a napadnutým rozhodnutím.

116 Okrem toho z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že je založené na rovnakých dôvodoch ako rozhodnutie 91/298, že obsah oboch rozhodnutí je takmer totožný a že Komisia nevzala do úvahy nijaký nový dôkaz, ktorý by vyžadoval výkon práva na obhajobu.

117 Za týchto okolností nebolo porušené právo žalobkyni na obhajobu.

118 Po piate, pokiaľ ide o súdne konanie, je opodstatnené konštatovať, že žalobkyňa v žalobe priamo nespochybňuje dĺžku trvania konania pred Súdom prvého stupňa a následne Súdnym dvorom, pokiaľ ide o rozhodnutie 91/298.

119 V každom prípade treba pripomenúť, že všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, podľa ktorej má každý právo na spravodlivé súdne konanie, a ktorá sa inšpiruje článkom 6 ods. 1 ESĽP, ale najmä právo, aby jeho vec bola prejednaná v primeranej lehote, možno uplatniť v rámci súdneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa podniku ukladajú pokuty za porušenie práva hospodárskej súťaže. Primeranosť lehoty sa posudzuje v závislosti od okolností vlastných každej veci, a najmä v závislosti od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci a od správania žalobcu a príslušných orgánov. Zoznam kritérií nie je vyčerpávajúci a posúdenie primeranosti lehoty nevyžaduje systematické preskúmanie okolností prípadu vo vzťahu ku každému z nich, pokiaľ sa dĺžka konania javí odôvodnená aspoň vo vzťahu k jednému z nich. Z tohto dôvodu možno zložitosť veci prijať ako odôvodnenie na prvý pohľad príliš dlhej lehoty (pozri rozsudok Súdneho dvora z 25. januára 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel./Komisia, C-403/04 P a C-405/04 P, Zb. s. I-729, body 115 až 117 a tam citovanú judikatúru).

120 Okrem toho Súdny dvor v rozsudku zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia (C-185/95 P, Zb. s. I 8417), po tom, ako konštatoval, že Súd prvého stupňa nezohľadnil požiadavky súvisiace s dodržaním primeranej lehoty, z dôvodov hospodárnosti konania a s cieľom zaručiť okamžitú a účinnú nápravu takejto procesnej vady, vyhlásil žalobný dôvod vychádzajúci z nadmernej dĺžky trvania konania za opodstatnený s cieľom

zrušenia napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom stanovil výšku pokuty uloženej žalobcovi na 3 milióny ECU. Keďže nič nenaznačovalo, že dĺžka trvania konania mala vplyv na riešene sporu, rozhodol Súdny dvor, že tento žalobný dôvod nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku v celom rozsahu, ale že suma 50 000 ECU predstavuje spravodlivé odškodnenie z dôvodu nadmernej dĺžky konania, a znížil teda výšku pokuty uloženej dotknutému podniku.

121 V dôsledku toho, keďže nič nenaznačuje, že dĺžka konania mala vplyv na riešenie sporu, nemalo by prípadné prekročenie primeranej lehoty súdom Spoločenstva v predmetnej veci, aj keby sa preukázalo, nijaký vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

122 Treba doplniť, že žalobkyňa sa v žalobe výslovne vzdala možnosti zníženia pokuty z dôvodu odškodnenia za údajné porušenie jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote. Nepodala ani návrh na náhradu škody.

123 Z toho vyplýva, že je opodstatnené odmietnuť druhú časť prvého žalobného dôvodu a v dôsledku toho zamietnuť prvý žalobný dôvod v celom rozsahu.

O druhom dôvode založenom na porušení podstatných formálnych náležitostí

124 Druhý žalobný dôvod sa v podstate skladá zo siedmich častí založených po prvé na porušení zásady kolegiality, po druhé na porušení zásady právnej istoty, po tretie na porušení práva žalobkyne byť opäť vypočutý, po štvrté na nevykonaní novej porady s poradným výborom, po piate na nesprávnom zložení poradného výboru, po šieste na porušení práva na prístup k spisu a po siedme na porušení zásad nestrannosti, riadnej správy vecí verejných a proporcionality.

125 Súd prvého stupňa považuje za účelné preskúmať šiestu časť druhého žalobného dôvodu v rámci štvrtého žalobného dôvodu, založenú na porušení práva na prístup k spisu, v nadväznosti na preskúmanie žalobných dôvodov týkajúcich sa veci samej.

O prvej časti založenej na porušení zásady kolegiality

— Tvrdenia účastníkov konania

126 Žalobkyňa upozorňuje, že podľa sprievodného listu z 10. januára 2001, podpísaného členom Komisie povereným hospodárskou súťažou, bolo napadnuté rozhodnutie prijaté kolégiom komisárov 13. decembra 2000.

127 Z vyhlásení hovorcu Komisie, reprodukovaného v tlačovom komuniké jednej tlačovej agentúry 12. decembra 2000, pritom vyplýva, že rozhodnutie prijať znovu rozhodnutie 91/298 bolo už prijaté najneskôr v predvečer dňa, keď sa kolégium komisárov zišlo na rokovanie.

128 Podľa žalobkyne vzhľadom na to, že nič nenaznačuje, že kolégium komisárov konalo skôr ako 12. decembra 2000, sa z toho musí vyvodiť, že pri prijatí napadnutého rozhodnutia bola porušená zásada kolegiality.

129 Okrem toho za predpokladu, že napadnuté rozhodnutie bolo skutočne prijaté kolégiom komisárov, vyplýva z tlačovej správy jednej tlačovej agentúry z 12. decembra 2000, že Komisia sa rozhodla prijať nové rozhodnutie rovnakého obsahu ako rozhodnutie 91/298 zjavne z dôvodu, že žalobkyňa nikdy nespochybnila základ posledného uvedeného rozhodnutia. Žalobkyňa pritom tvrdí, že kritizovala právne a skutkové

posúdenie vykonané Komisiou, ako aj zásadu a výšku pokuty. V dôsledku toho nebolo zrejme kolégium komisárov správne informované o stanovisku žalobkyne v okamihu, keď rozhodlo o prijatí napadnutého rozhodnutia.

130 Žalobkyňa tiež navrhuje, aby Súd prvého stupňa nariadil Komisii predloženie všetkých interných dokumentov týkajúcich sa prijatia napadnutého rozhodnutia, osobitne zápisnicu zo všetkých zasadnutí kolégia komisárov, v priebehu ktorých bol návrh rozhodnutia prejednávaný, ako aj dokumenty predložené kolégiu.

131 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

132 Podľa ustálenej judikatúry je zásada kolegiality založená na rovnosti členov Komisie pri účasti na prijatí rozhodnutia, a najmä predpokladá, že rozhodnutia sú prejednávané spoločne a že všetci členovia kolégia sú na politickej úrovni kolektívne zodpovední za všetky prijaté rozhodnutia (rozsudky Súdneho dvora z 29. septembra 1998, Komisia/Nemecko, C-191/95, Zb. s. I-5449, bod 39, a z 13. decembra 2001, Komisia/Francúzsko, C-1/00, Zb. s. I-9989, bod 79).

133 Dodržanie zásady kolegiality, a osobitne nevyhnutnosť, aby boli rozhodnutia prejednávané spoločne, sa nevyhnutne týka právnych subjektov, ktoré sú dotknuté právnymi účinkami, ktoré takéto rozhodnutia vyvolávajú, v tom zmysle, že si musia byť istí, že tieto rozhodnutia boli skutočne prijaté kolégiom a presne zodpovedajú jeho vôli. Tak je to osobitne v prípade aktov výslovne označených za rozhodnutia, ktoré Komisia prijíma voči podnikom alebo združeniam podnikov, pokiaľ ide o dodržanie pravidiel

hospodárskej súťaže a ktorých predmetom je konštatovanie porušení týchto pravidiel, vydanie príkazov týmto podnikom a uloženie im peňažných sankcií (rozsudok Komisia/BASF a i., už citovaný v bode 65 vyššie, body 64 a 65).

134 V predmetnej veci žalobkyňa poukazuje na skutočnosť, že podľa tlačovej správy jednej tlačovej agentúry z 12. decembra 2000 hovorkyňa Komisie oznámila, že Komisia prijme opäť rovnaké rozhodnutie 13. decembra 2000.

135 Za predpokladu, že hovorkyňa Komisie uviedla slová, na ktoré žalobkyňa odkazuje, však samotná skutočnosť, že tlačová správa súkromnej spoločnosti spomína vyhlásenie, ktoré nemá nijakú oficiálnu povahu, nemôže stačiť na záver, že Komisia porušila zásadu kolegiality. Kolégium komisárov nebolo totiž nijako viazané týmto vyhlásením a počas svojho zasadnutia 13. decembra 2000 teda mohlo po spoločnom prejednaní takisto rozhodnúť, že neprijme napadnuté rozhodnutie.

136 Treba doplniť, že oficiálna tlačová správa Komisie bola vydaná 13. decembra 2000.

137 Okrem toho aj za predpokladu, že hovorkyňa Komisie vyhlásila, že žalobkyňa nikdy nespochybnila základ rozhodnutia 91/298, je takéto tvrdenie irelevantné. Z bodu 70 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia totiž vyplýva, že Komisia prijala nové rozhodnutie, ktorého obsah je takmer totožný s obsahom rozhodnutia 91/298 z dôvodu, že posledné uvedené rozhodnutie bolo zrušené pre procesné vady. Skutočnosť, že žalobkyňa kritizovala základ rozhodnutia 91/298, je preto irelevantná.

138 Z vyššie uvedeného vyplýva, že nie je opodstatnené v rámci organizačných procesných opatrení uložiť Komisii, aby predložila všetky interné dokumenty týkajúce sa prijatia napadnutého rozhodnutia.

139 Z toho vyplýva, že je opodstatnené odmietnuť prvú časť druhého žalobného dôvodu.

O druhej časti založenej na porušení zásady právnej istoty

— Tvrdenia účastníkov konania

140 Žalobkyňa uvádza, že formálne požiadavky overenia stanovené rokovacím poriadkom Komisie (Ú. v. ES L 252, 1999, s. 41), ktorý bol uplatniteľný v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia, nie sú v súlade s požiadavkami rozsudkov Komisia/BASF a i., už citovaného v bode 65 vyššie (body 73 až 76), a Komisia/Solvay, už citovaného v bode 19 vyššie (body 44 až 49).

141 Článok 16 prvý odsek rokovacieho poriadku Komisie platný v rozhodnej dobe neukladal nijaké formálne požiadavky na overenie napadnutého rozhodnutia, ktoré nie je podpísané, aj keď uvádza meno člena Komisie povereného hospodárskou súťažou. Osobitne nie je stanovené, že prijaté akty musia byť pripojené k súhrnnej zápisnici v okamihu, keď je vypracovaný, takže „overenie jedného z týchto zoznamov nemá priamu súvislosť s prijatým aktom“. V tomto ohľade je článok 16 prvý odsek rokovacieho poriadku Komisie rozdielny od článku 15 rozhodnutia Rady z 5. júna 2000, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Rady (Ú. v. ES L 149, s. 21).

142 Rokovací poriadok Komisie teda nezohľadňuje základnú povahu formálnej požiadavky overenia a odporuje zásade právnej istoty. V dôsledku toho nebolo napadnuté rozhodnutie platne overené.

143 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

144 Súd prvého stupňa sa predovšetkým domnieva, že argumentácia žalobkyne musí byť chápaná v tom zmysle, že sa dovoláva protiprávnosti jedného ustanovenia rokovacieho poriadku Komisie platného v čase prijatia napadnutého rozhodnutia.

145 Takáto námietka nezákonnosti musí byť považovaná za prípustnú.

146 Podľa judikatúry sa totiž pôsobnosť článku 241 ES musí rozšíriť tiež na ustanovenia rokovacieho poriadku inštitúcie, ktoré síce nie sú právnym základom napadnutého rozhodnutia a nevyvolávajú účinky podobné účinkom nariadenia v zmysle tohto článku Zmluvy, ale určujú podstatné formálne náležitosti vyžadované na prijatie tohto rozhodnutia a v dôsledku toho zabezpečujú právnu istotu osôb, ktorým je určené. Je totiž potrebné, aby každá osoba, ktorej je rozhodnutie určené, mohla incidenčným spôsobom namietať protiprávnosť aktu, ktorý podmieňuje formálnu platnosť tohto rozhodnutia, napriek skutočnosti, že dotknutý akt nie je právnym základom rozhodnutia, takže uvedená osoba nemohla požadovať jeho zrušenie skôr, ako jej bolo sporné rozhodnutie oznámené. V dôsledku toho môžu byť ustanovenia rokovacieho poriadku Komisie predmetom námietky nezákonnosti v rozsahu, v akom zabezpečujú ochranu jednotlivcov (rozsudok Súdu prvého stupňa PVC II, už citovaný v bode 25 vyššie, body 286 a 287).

147 Okrem toho treba pripomenúť, že námietka nezákonnosti musí byť obmedzená na to, čo je nevyhnutné na vyriešenie sporu.

148 Cieľom článku 241 ES totiž nie je umožniť účastníkovi konania spochybniť uplatniteľnosť akéhokoľvek aktu všeobecnej povahy prostredníctvom akejkoľvek žaloby. Všeobecný akt, ktorého nezákonnosť sa uplatňuje, musí byť priamo alebo nepriamo uplatniteľný vo veci, ktorá je predmetom žaloby, a musí existovať priama právna súvislosť medzi napadnutým individuálnym rozhodnutím a dotknutým všeobecným aktom (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa PVC II, už citovaný v bode 25 vyššie, body 288 a 289 a tam citovanú judikatúru).

149 V tomto ohľade treba pripomenúť, že napadnuté rozhodnutie bolo overené na základe ustanovenia článku 16 prvého odseku rokovacieho poriadku. V dôsledku toho teda existuje priama právna súvislosť medzi týmto rozhodnutím a týmto článkom rokovacieho poriadku, ktorého nezákonnosť žalobkyňa uplatňuje. Z toho vyplýva, že článok 16 prvý odsek rokovacieho poriadku uplatniteľného v čase prijatia napadnutého rozhodnutia môže byť predmetom námietky nezákonnosti.

150 Treba preto preskúmať, či formálne právne náležitosti stanovené rokovacím poriadkom Komisie sú v súlade s požiadavkami zásady právnej istoty alebo nie.

151 V predmetnej veci je znením, na ktoré sa odkazuje, článok 16 prvý odsek rokovacieho poriadku Komisie v znení uplatniteľnom v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia, ktorý stanovuje:

„Akty prijaté Komisiou v priebehu zasadnutia sa pripoja k súhrnnej zápisnici vypracovanej na konci zasadnutia, na ktorom boli prijaté, v autentickom jazyku alebo

jazykoch takým spôsobom, že nie je možné ich od seba oddeliť. Tieto akty sú overené podpisom predsedu a generálneho tajomníka na poslednej strane súhrnnej zápisnice.“

152 V rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovanom v bode 25 vyššie, sa skúmala zákonnosť článku 16 prvého odseku rokovacieho poriadku Komisie zo 17. februára 1993 (Ú. v. ES L 230, s. 15), ktorý znel:

„Akty prijaté Komisiou v priebehu zasadnutia sa pripoja k zápisnici vypracovanej na konci zasadnutia, na ktorom boli prijaté, v autentickom jazyku alebo jazykoch… Tieto akty sú overené podpisom predsedu a generálneho tajomníka na prvej strane tejto zápisnice.“

153 V tomto rozsudku sa Súd prvého stupňa domnieval, že podmienky stanovené týmto ustanovením predstavujú samy osebe dostatočnú záruku na overenie v prípade spochybnenia úplnej zhody oznámených alebo uverejnených znení so znením prijatým kolégiom a súčasne s vôľou ich autora. Vzhľadom na to, že toto znenie bolo pripojené k zápisnici a jeho prvá strana bola podpísaná predsedom a generálnym tajomníkom, existuje súvislosť medzi touto zápisnicou a do nej zahrnutými dokumentmi, ktorá umožňuje ubezpečiť sa o presnom obsahu a forme rozhodnutia kolégia. V tomto ohľade je nevyhnutné predpokladať, že orgán konal v súlade s uplatniteľnou právnou úpravou, pokiaľ nesúlad jeho konania s normou nebol určený súdom Spoločenstva. Overenie upravené ustanovením článku 16 prvým odsekom rokovacieho poriadku musí byť považované za zákonné (rozsudok PVC II Súdu prvého stupňa, už citovaný v bode 25 vyššie, body 302 až 304).

154 Je preto opodstatnené konštatovať, že článok 16 prvý odsek rokovacieho poriadku Komisie v znení uplatniteľnom v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia upravuje formálnejšie procedúru overenia, než je tá, ktorá bola skúmaná v rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovanom v bode 25 vyššie.

155 Zmeny vykonané medzi dvoma zneniami textu sú totiž tieto: akty prijaté na zasadnutí už nie sú iba „pripojené“ k zápisnici, ale „sa pripoja… spôsobom, že nie je možné ich od seba oddeliť“; výraz „zápisnica“ je nahradený výrazom „súhrnná zápisnica“; zápisnica je vypracovaná „na konci zasadnutia“; nakoniec, podpis už nie je na „prvej strane zápisnice“, ale na „poslednej strane súhrnnej zápisnice“.

156 Tieto celkovo posudzované zmeny posilňujú procesné záruky poskytnuté s cieľom zabezpečiť dodržanie zásady právnej istoty.

157 Článok 16 prvý odsek rokovacieho poriadku Komisie uplatniteľného ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia preto nie je nezákonný.

158 Za týchto podmienok je opodstatnené odmietnuť druhú časť druhého žalobného dôvodu.

O tretej časti založenej na porušení práva žalobkyne byť opäť vypočutá

— Tvrdenia účastníkov konania

159 Žalobkyňa uznáva, že v bodoch 246 až 252 rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovaného v bode 25 vyššie, sa uznalo, že pokiaľ je rozhodnutie Komisie zrušené pre procesnú vadu, požaduje sa nové vypočutie dotknutých podnikov pred prijatím nového rozhodnutia iba vtedy, ak obsahuje nové výhrady.

160 Toto riešenie však nemožno podľa jej názoru použiť na skutočnosti v predmetnej veci. Na jednej strane obsahovalo správne konanie mnohé vady z dôvodu porušenia práva na prístup k spisu. Na druhej strane napadnuté rozhodnutie prevzalo analýzu rozhodnutia 91/297, zrušeného z iných ako čisto formálnych dôvodov, ktoré nebolo znovu prijaté.

161 Zrušenie rozhodnutia 91/297 tak ovplyvnilo platnosť prípravných opatrení pre napadnuté rozhodnutie. V rozsudku Solvay I, už citovanom v bode 17 vyššie, totiž Súd prvého stupňa určil, že úplné odmietnutie sprístupnenia dokumentov Komisiou porušilo právo žalobkyne na prístup k spisu. Okrem toho táto procesná vada zasiahla ako správne konanie, ktoré viedlo k prijatiu rozhodnutia 91/298, tak aj správne konanie týkajúce sa rozhodnutia 91/297. Komisia teda mala znovu začať konanie a poskytnúť pritom žalobkyni úplný prístup k jej spisu a následne jej umožniť uplatnenie všetkých písomných a ústnych pripomienok k tejto veci.

162 Okrem toho je výklad uvedený v rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovanom v bode 25 vyššie, právne nesprávny, pretože obmedzuje právo byť vypočutý na jedinú možnosť pre dotknutý podnik uplatniť svoje pripomienky k výhradám proti nemu. Každý dotknutý podnik má totiž tiež právo byť vypočutý a uplatniť svoje pripomienky, pokiaľ ide o zásadu, účelnosť a výšku pokút. S odvolaním na judikatúru žalobkyňa tvrdí, že podniky, ktoré sú možnými príjemcami rozhodnutia konštatujúceho ich porušovanie a ukladá im z tohto dôvodu pokutu, musia mať možnosť uplatniť všetky pripomienky, pokiaľ ide o pokutu vo fáze správneho konania. Z dôvodu plynutia času v predmetnej veci pritom žalobkyňa tvrdí, že by mala nové pripomienky, ktoré by uplatnila, pokiaľ ide o premlčanie právomoci Komisie uložiť jej pokuty a o prekročenie primeranej lehoty, ako aj výšku pokuty.

163 Žalobkyňa sa domnieva, že v dôsledku zrušenia rozhodnutia 91/297 mala byť vypočutá, pokiaľ ide o vnútornú koherenciu analýzy Komisie, ktorá v napadnutom rozhodnutí predstavila predmetné porušovanie ako konanie posiľňujúce účinky údajnej všeobecnej protisúťažnej politiky, a pokiaľ ide o platnosť určitých tvrdení uvedených v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ ide o existenciu kartelovej dohody s ICI, ktoré boli priamo prevzaté z rozhodnutia 91/297.

164 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

165 Keď Komisia po zrušení rozhodnutia, ktoré ukladá sankcie podnikom, ktoré porušili článok 81 ods. 1 ES, z dôvodu procesnej vady týkajúcej sa výlučne podmienok jeho konečného prijatia kolégiom komisárov prijme nové rozhodnutie v podstate s totožným obsahom, ktoré je založené na rovnakých výhradách, nie je povinná vykonať nové vypočutie dotknutých podnikov (pozri v tomto zmysle rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, body 83 až 111).

166 Pokiaľ ide o právne otázky, ktoré môžu vzniknúť v rámci uplatnenia článku 233 ES, ako sú otázky týkajúce sa plynutia času, možnosti obnovenia stíhania, prístupu k spisu, ktorý by bol spojený s obnovou konania, účasti úradníka povereného vypočutím a poradného výboru, ako aj prípadných dôsledkov článku 20 nariadenia č. 17, ani tie nevyžadujú nové vypočutie, pokiaľ nemenia obsah výhrad, takže podliehajú iba prípadnému neskoršiemu súdnemu preskúmaniu (pozri v tomto zmysle rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 93).

167 V predmetnej veci Komisia prevzala takmer celý obsah rozhodnutia 91/298. Doplnila iba napadnuté rozhodnutie o časť týkajúcu sa konania pred Súdom prvého stupňa a Súdnym dvorom.

168 Iste, v časti napadnutého rozhodnutia, ktorá sa týka skutkových okolností, Komisia tiež doplnila úvahy pochádzajúce z rozhodnutia 91/297, ktoré bolo neskôr zrušené rozsudkom Solvay I, už citovaným v bode 17 vyššie.

169 Napriek tomu na jednej strane rozhodnutie 91/298, z ktorého vychádza napadnuté rozhodnutie, odkazovalo výslovne na rozhodnutie 91/297, pokiaľ ide o informácie o výrobku a o trhu so sódou (pozri bod I B odôvodnenia rozhodnutia 91/298). V replike žalobkyňa okrem toho uznáva, že časti rozhodnutia 91/297 prevzaté do napadnutého rozhodnutia sú „integrálnou súčasťou“ rozhodnutia 91/298.

170 Na druhej strane tieto informácie, ktoré majú iba skutkovú povahu, nie sú relevantné, pokiaľ ide o porušovanie vytýkané žalobkyni v predmetnej veci. V tejto veci sa totiž dotknuté konanie týka kartelovej dohody uzavretej medzi žalobkyňou a CFK, a nie protisúťažných činností žalobkyne a ICI.

171 Treba preto konštatovať, že napadnuté rozhodnutie a rozhodnutie 91/298 majú v podstate totožný obsah a sú založené na rovnakom odôvodnení.

172 V dôsledku toho, v súlade s judikatúrou uvedenou v bodoch 165 a 166 vyššie, nebola Komisia povinná znovu vypočuť žalobkyňu pred prijatím napadnutého rozhodnutia.

173 Okrem toho tvrdenie založené na porušení práva na prístup k spisu je predmetom samostatného žalobného dôvodu, a bude teda preskúmané na inom mieste.

174 Z vyššie uvedeného vyplýva, že tretia časť druhého žalobného dôvodu musí byť odmietnutá.

O štvrtej časti založenej na nevykonaní novej porady s poradným výborom pre oblasť kartelov a dominantného postavenia

— Tvrdenia účastníkov konania

175 Žalobkyňa spochybňuje posúdenie uvedené v bodoch 254 až 257 rozsudku Súdu prvého stupňa PVC II, už citovaného v bode 25 vyššie, podľa ktorého nová porada s poradným výborom nebola v tejto veci vyžadovaná. Podľa žalobkyne na rozdiel od toho, ako Súd prvého stupňa rozhodol v tomto rozsudku, nevyplýva povinnosť konzultovať poradný výbor z článku 1 nariadenia Komisie č. 99/63/EHS z 25. júla 1963 o vypočutiach stanovených v článku 19 ods. 1 a 2 nariadenia č. 17 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES 127, s. 2268), ktoré sa obmedzuje na úpravu chronológie konania, ale z článku 10 nariadenia č. 17 v znení uplatniteľnom v rozhodnej dobe. Navyše, aj keď konzultácia poradného výboru predstavuje dôležitú procesnú záruku, sleduje iný cieľ ako jednoduché vypočutie podniku dotknutého návrhom rozhodnutia, ako dokazuje skutočnosť, že vzdanie sa vypočutia podnikom nezbavuje Komisiu povinnosti konzultovať poradný výbor.

176 V dôsledku toho mal byť v predmetnej veci poradný výbor konzultovaný, pokiaľ ide o úmysel Komisie prijať napadnuté rozhodnutie po vydaní rozsudku Komisia/Solvay, už citovaného v bode 19 vyššie, osobitne, pokiaľ ide o otázku dodržania zásady primeranej lehoty.

177 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

178 Podľa článku 10 nariadenia č. 17 v jeho znení uplatniteľnom v rozhodnej dobe:

„3. Pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia na základe postupu podľa odseku 1 a akéhokoľvek rozhodnutia týkajúceho sa obnovenia úpravy alebo zrušenia rozhodnutia podľa článku [81] ods. 3 [ES] je potrebné konzultovať Poradný výbor pre reštriktívne postupy a monopoly [pre oblasť kartelov a dominantného postavenia — *neoficiálny preklad*].

…

5. Konzultácia sa uskutoční na spoločnom zasadnutí zvolanom Komisiou; také stretnutie sa bude konať najskôr štrnásť dní po odoslaní oznámenia o konaní zasadnutia. K oznámeniu bude v každom preverovanom prípade pripojené zhrnutie prípadu spolu s vyznačením najdôležitejších dokumentov a predbežným návrhom rozhodnutia.“

179 Článok 1 nariadenia č. 99/63 okrem toho stanovuje:

„Pred konzultáciou poradného výboru pre oblasť kartelov a dominantného postavenia vykoná Komisia vypočutie podľa článku 19 ods. 1 nariadenia č. 17.“ [*neoficiálny preklad*]

180 Podľa ustálenej judikatúry vyplýva z článku 1 nariadenia č. 99/63, že vypočutie zúčastnených podnikov a konzultácia výboru sú nevyhnutné v rovnakých situáciách (rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 1989, Hoechst/Komisia, 46/87 a 227/88, Zb. s. 2859, bod 54, a rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 115).

181 Nariadenie č. 99/63 bolo nahradené nariadením Komisie (ES) č. 2842/98 z 22. decembra 1998 o vypočutí strán v určitých konaniach podľa článkov [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES L 354, s. 18; Mim. vyd. 07/004, s. 204), platným v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia, ktorého článok 2 ods. 1 znie podobne ako článok 1 nariadenia č. 99/63.

182 V predmetnej veci je opodstatnené konštatovať, že podľa napadnutého rozhodnutia bol poradný výbor pre oblasť kartelov a dominantného postavenia konzultovaný pred prijatím rozhodnutia 91/298. Žalobkyňa nespochybňuje ani vykonanie tejto konzultácie, ani jej správnosť.

183 Keďže teda napadnuté rozhodnutie neobsahuje podstatné zmeny voči rozhodnutiu 91/298, Komisia, ktorá nebola povinná znova vypočuť žalobkyňu pred prijatím napadnutého rozhodnutia, nebola povinná ani vykonať novú konzultáciu s poradným výborom (pozri v tomto zmysle rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 118).

184 V dôsledku toho je opodstatnené odmietnuť štvrtú časť druhého žalobného dôvodu.

O piatej časti založenej na nesprávnom zložení poradného výboru pre oblasť kartelov a dominantného postavenia

— Tvrdenia účastníkov konania

185 Žalobkyňa uvádza, že po konzultácii s poradným výborom pre oblasť kartelov a dominantného postavenia, ku ktorej došlo pred prijatím rozhodnutia 91/298 a napadnutého rozhodnutia, pristúpili 1. apríla 2005 k Spoločenstvu tri štáty. Vzhľadom na to, že uvedený poradný výbor sa skladá zo zástupcov každého členského štátu, nebol tento poradný výbor už platne zložený v okamihu, keď Komisia vypracovala návrh, ktorý viedol k prijatiu napadnutého rozhodnutia. Komisia mala teda vykonať novú konzultáciu s poradným výborom v riadnom zložení.

186 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

187 Podľa článku 10 ods. 4 nariadenia č. 17 v jeho znení uplatniteľnom v rozhodnej dobe:

„Poradný výbor bude zložený z pracovníkov kompetentných v záležitostiach reštriktívnych postupov a monopolov [pre oblasť kartelov a dominantného postavenia — *neoficiálny preklad*]. Každý členský štát menuje svojho zástupcu, ktorý v prípade, že nemôže byť prítomný, môže byť nahradený iným pracovníkom.“

188 Podľa judikatúry zmena zloženia inštitúcie neovplyvňuje kontinuitu inštitúcie samotnej, ktorej konečné alebo prípravné akty si v zásade zachovávajú všetky účinky (rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 1990, Fedesa a i., C-331/88, Zb. s. I-4023, bod 36).

189 Okrem toho neexistuje nijaká všeobecná zásada práva Spoločenstva, ktorá by ukladala kontinuitu v zložení správneho orgánu, ktorý sa zaoberá konaním, ktoré môže viesť k uloženiu pokuty (rozsudok PVC II Súdu prvého stupňa, už citovaný v bode 25 vyššie, body 322 a 323).

190 Z toho vyplýva, že Komisia nebola povinná znovu konzultovať poradný výbor po pristúpení troch ďalších štátov do Spoločenstva.

191 Z toho vyplýva, že piata časť druhého žalobného dôvodu musí byť zamietnutá.

O siedmej časti, založenej na porušení zásad nestrannosti, riadnej správy vecí verejných a proporcionality

— Tvrdenia účastníkov konania

192 Žalobkyňa uvádza, že napadnuté rozhodnutie opakuje prakticky doslovne rozhodnutie prijaté o desať rokov skôr a že nijako nezohľadňuje plynutie času a dôsledky zrušenia rozhodnutia 91/297. Okrem toho tvrdí, že Komisia jej mala poskytnúť úplný prístup k spisu.

193 Okrem toho je podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie neprimerané, keďže jeho účinkom bolo nové začatie konania dlho po rozhodnej dobe, takže je v každom prípade zbavené akéhokoľvek potrebného účinku.

194 Žalobkyňa navyše tvrdí, že Komisia neuviedla dôvody, pre ktoré považovala za účelné ju znovu postihnúť „drakonickým rozhodnutím“, zatiaľ čo sa vzdala prijatia nového rozhodnutia po zrušení rozhodnutia 91/297. Komisia napriek tomu nakladala ako s jedným celkom s porušovaniami, ktoré viedli k vydaniu rozhodnutí 91/297, 91/298 a 91/299, ktoré boli s ohľadom na to koncipované. Súd prvého stupňa teda nemôže posúdiť dôvody rozhodnutia Komisie prijať nové rozhodnutie, ktorého obsah je takmer totožný s obsahom rozhodnutia 91/298.

195 Komisia spochybňuje tvrdenia predložené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

196 Žalobkyňa pod zámienkou údajného porušenia zásad nestrannosti, riadnej správy vecí verejných a proporcionality opakuje rovnaké tvrdenia, ktoré už uviedla, založené najmä na plynutí času a práve na prístup k spisu, ktoré Súd prvého stupňa skúma na inom mieste.

197 Jediný nový prvok sa týka nedostatku odôvodnenia, pokiaľ ide o skutočnosť, že Komisia prijala nové rozhodnutie, ktorého obsah bol takmer totožný s obsahom rozhodnutia 91/298. V tomto ohľade je pritom opodstatnené konštatovať, že Komisia odôvodnila svoju voľbu prijať znovu rozhodnutie 91/298 v bodoch 67 až 78 napadnutého rozhodnutia, ktoré sú pripojené navyše k rozhodnutiu 91/298. Výhrada uplatnená žalobkyňou nie je teda zo skutkového hľadiska podložená.

198 V dôsledku toho treba odmietnuť siedmu časť druhého žalobného dôvodu.

199 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je opodstatnené zamietnuť druhý žalobný dôvod v celom rozsahu, s výhradou preskúmania šiestej časti, založenej na porušení práva na prístup k spisu, ktoré sa vykoná v rámci štvrtého žalobného dôvodu.

O treťom dôvode založenom na nedostatku ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi

Tvrdenia účastníkov konania

200 Žalobkyňa uvádza, že Komisia „nesprávne odôvodnila" napadnuté rozhodnutie, keďže sa v snahe preukázať účinok na obchod medzi členskými štátmi obmedzila na odkaz na údajnú všeobecnú politiku zo strany žalobkyne kontrolovať trh s sódou v Spoločenstve a tvrdila, že údajná dohoda medzi žalobkyňou a CFK bola súčasťou tejto všeobecnej politiky.

201 Podľa žalobkyne tento odkaz na údajnú všeobecnú politiku odkazuje na prístup Komisie, ktorá sa vo veciach „Uhličitan sodný" vždy domnievala, že údajné porušenia článkov 81 ES a 82 ES sa posilňujú jedno druhým, aby vytvorila globálnu stratégiu s cieľom uzavrieť trhy a obmedziť hospodársku súťaž.

202 Po prvé pritom Komisia nikdy nedokázala preukázať existenciu údajného „európskeho kartelu" medzi všetkými výrobcami uhličitanu sodného.

203 Po druhé správania vytýkané Komisiou, pokiaľ sa považujú za zneužívajúce, predstavovali izolované skutočnosti, ktoré nemali významný vplyv na hospodársku súťaž.

204 Po tretie sa dotknutá údajná dohoda týkala minimálnych množstiev, pričom Komisia uvádza množstvo 11 000 ton za dva roky pre trh väčší ako milión ton, teda asi 1 % ročnej spotreby nemeckého trhu, a asi 4 % celkovej kapacity výroby CFK. Okrem toho sa údajne týkala množstva uhličitanu sodného, ktoré by CFK nebola schopná uviesť na trh. V dôsledku toho údajná dohoda nemohla citeľne ohroziť obchod medzi členskými štátmi.

205 V replike žalobkyňa uvádza, že aj keď nepredložila osobitný žalobný dôvod, pokiaľ ide o existenciu údajnej dohody, ktorej uzavretie s CFK jej Komisia vytýka, neznamená to, že uznáva existenciu takejto dohody.

206 Žalobkyňa tiež uvádza, že ceny používané v Nemecku boli vyššie ako vo zvyšku Spoločenstva. Pokiaľ by teda CFK chcel predať uvedené množstvá v iných členských štátoch, musela by strpieť zníženie príjmov, ktorých ďalšie zvýšenie tým, že by ešte znížila ceny na týchto trhoch, by nebolo v jej záujme. Pokiaľ by údajná dohoda neexistovala, mala by CFK záujem predať množstvá, ktoré DSW nespotrebovala, na nemeckom trhu.

207 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

208 Článok 81 ods. 1 ES sa uplatní iba na dohody, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Na to, aby dohoda medzi podnikmi mohla ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, musí byť na základe všetkých objektívnych skutkových a právnych faktorov možné s dostatočným stupňom pravdepodobnosti predpokladať, že by mohla mať vplyv, priamy či nepriamy, skutočný či potenciálny, na obchodné toky medzi členskými štátmi v tom zmysle, že by mohla poškodzovať dosiahnutie cieľa jediného trhu medzi týmito štátmi (rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1985, Remia a i./Komisia, 42/84, Zb. s. 2545, bod 22, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. decembra 2006, FNCBV a i./Komisia, T-217/03 a T-245/03, Zb. s. II-4987, bod 63). Ovplyvnenie obchodu v rámci Spoločenstva tak všeobecne vyplýva zo súhrnu viacerých faktorov, ktoré samostatne posudzované nie sú nutne určujúce (rozsudky Súdneho dvora z 15. decembra 1994, DLG, C-250/92, Zb. s. I-5641, bod 54, a z 29. apríla 2004, British Sugar/Komisia, C-359/01 P, Zb. s. I-4933, bod 27).

209 V tomto smere nie je dôležité, či je vplyv kartelu na obchod nepriaznivý, neutrálny alebo priaznivý. Obmedzenie hospodárskej súťaže je totiž spôsobilé ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi vtedy, ak je spôsobilé odkloniť obchodné toky zo smeru, ktorý by inak nabrali (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 29. októbra 1980, van Landewyck a i./Komisia, 209/78 až 215/78 a 218/78, Zb. s. 3125, bod 172).

210 Okrem toho spôsobilosť kartelu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, t. j. jeho potenciálny vplyv, postačuje na to, aby patril do pôsobnosti článku 81 ES bez toho, aby bolo potrebné preukázať skutočný dosah na obchod (rozsudok Súdneho dvora z 21. januára 1999, Bagnasco a i., C-215/96 a C-216/96, Zb. s. I-135, bod 48, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. decembra 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Zb. s. II-5169, bod 166). Je však potrebné, aby potenciálny vplyv kartelu na medzištátny obchod bol citeľný alebo, povedané inými slovami, aby nebol bezvýznamný (rozsudok Súdneho dvora z 28. apríla 1998, Javico, C-306/96, Zb. s. I-1983, body 12 a 17, a rozsudok CMA CGM a i./Komisia, už citovaný v bode 71 vyššie, bod 207).

211 Navyše kartel s pôsobnosťou na celom území jedného členského štátu má vo svojej podstate za následok upevnenie rozdelenia trhu na vnútroštátnej úrovni, čím bráni vzájomnej hospodárskej preniknuteľnosti trhov sledovanej Zmluvou ES (rozsudky Súdneho dvora zo 17. októbra 1972, Vereeniging van Cementhandelaren/Komisia, 8/72, Zb. s. 977, bod 29, a z 23. novembra 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado, C-238/05, Zb. s. I-11125, bod 37).

212 V predmetnej veci, v odôvodnení č. 59 napadnutého rozhodnutia Komisia uviedla tri poznatky, na základe ktorých sa možno domnievať, že dohoda ovplyvnila obchod medzi členskými štátmi: po prvé, táto dohoda „bola súčasťou všeobecnej politiky kontroly trhu so sódou v Spoločenstve“; po druhé, že cieľom tejto dohody „bolo nielen podstatne znížiť hospodársku súťaž v Spoločenstve, ale tiež zachovať nepružnosť štruktúry trhu a jeho rozdelenie podľa národných hraníc“; po tretie, „pokiaľ by táto dohoda neexistovala, bolo by iste pravdepodobné, že by množstvá odkúpené spoločnosťou Solvay pri uplatnení záruky boli predané CFK na ostatných trhoch Spoločenstva“.

213 Najskôr je opodstatnené konštatovať, že žalobkyňa vo svojich písomnostiach nespochybňuje posledné dva poznatky uvedené Komisiou.

214 Ďalej treba uviesť, že žalobkyňa nepredkladá nijaký žalobný dôvod, ktorého cieľom by bolo spochybniť existenciu dohody medzi ňou a CFK, podľa ktorej, ako uvádza článok 1 napadnutého rozhodnutia, „zaručila CFK minimálne ročné množstvo predaja sódy v Nemecku… a nahradila CFK všetok schodok tým, že odkúpila množstvá nevyhnutné na to, aby predaj CFK dosiahol zaručené minimum“.

215 Dohoda o záruke týkajúca sa minimálneho ročného množstva predaja na vnútroštátnom trhu, akou je dohoda dotknutá v predmetnej veci, môže pritom z podstaty veci odkloniť obchodné toky zo smeru, ktorý by inak mali. Vedie totiž k tomu, že je z trhu stiahnutá časť výroby uhličitanu sodného, ktorá by mohla byť vyvezená do iných členských štátov.

216 V dôsledku toho, aj za predpokladu, že by tvrdenie žalobkyne založené na neexistencii všeobecnej politiky kontroly trhu so sódou bolo podložené, je opodstatnené konštatovať, že toto tvrdenie nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, keďže záver Komisie smerujúci ku konštatovaniu ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi je dostatočne preukázaný skutočnosťou, že dotknutá dohoda mohla odkloniť obchodné toky zo smeru, ktorý by inak mali.

217 Žalobkyňa tiež tvrdí, že s ohľadom na rozsah dotknutých minimálnych množstiev nemohla dohoda citeľne ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

218 Podľa odôvodnenia č. 43 napadnutého rozhodnutia, zatiaľ čo nemecký trh predstavoval v rokoch 1986 a 1987 asi 1 080 000 ton, bola pritom záruka CFK pôvodne stanovená, v roku 1987, na 179 000 ton, a toto množstvo bolo neskôr zvýšené. V tomto ohľade sa netreba odvolávať na množstvo skutočne žalobkyňou od CFK odkúpené každý rok, ale na množstvo, ktoré žalobkyňa mohla byť na základe zmluvy nútená od CFK odkúpiť, teda pôvodne 179 000 ton.

219 Ako správne zdôrazňuje Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe, toto množstvo 179 000 ton, ktoré predstavuje 16,57 % nemeckého trhu v roku 1987, nemôže byť považované za nevýznamné.

220 Z vyššie uvedeného vyplýva, že v napadnutom rozhodnutí sa Komisia správne domnievala, že dotknutá kartelová dohoda môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

221 Tretí žalobný dôvod sa preto musí zamietnuť.

O štvrtom dôvode založenom na porušení práva na prístup k spisu

222 Štvrtý žalobný dôvod sa v podstate skladá z dvoch častí založených po prvé na tom, že medzi dokumentmi, do ktorých sa nahliadlo v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania, existujú dokumenty užitočné na obhajobu, a po druhé na tom, že nedošlo k úplnému nahliadnutiu do spisu žalobkyňou.

223 Na úvod treba pripomenúť, že rešpektovanie práva na obhajobu predstavuje základnú zásadu práva Spoločenstva a musí sa dodržiavať za akýchkoľvek okolností, najmä v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, aj keď ide o správne konanie. Vyžaduje, aby sa dotknutým podnikom a združeniam podnikov už v štádiu správneho konania umožnilo oznámiť účinným spôsobom ich stanovisko k jednotlivým skutočnostiam a relevantnosti skutkových okolností, výhrad a okolností uvádzaných Komisiou (rozsudok Súdneho dvora z 23. mája 1978, Hoffmann-La Roche, 102/77, Zb. s. 1139, bod 11, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. septembra 2006, Avebe/Komisia, T-314/01, Zb. s. II-3085, bod 49).

224 Právo na prístup k spisu ako prejav zásady dodržiavania práva na obhajobu znamená, že Komisia poskytne dotknutému podniku možnosť preskúmať všetky listiny založené vo vyšetrovacom spise, ktoré môžu byť relevantné pre jeho obhajobu. K nim patria doklady v jeho prospech aj neprospech, s výhradou obchodných tajomstiev iných podnikov, interných dokumentov Komisie a iných dôverných informácií (rozsudok Súdneho

dvora zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 68, a rozsudok z 18. júna 2008, Hoechst/Komisia, už citovaný v bode 71 vyššie, bod 145).

225 Čo sa týka dôkazov v neprospech daného podniku, ten musí preukázať, že záver, ku ktorému Komisia dospela vo svojom rozhodnutí, by bol odlišný, keby bol odmietnutý ako dôkazný prostriedok dokument v jeho neprospech, ktorý mu nebol oznámený a z ktorého Komisia vychádzala pri obvinení tohto podniku. Pokiaľ ide o dôkazy v jeho prospech, dotknutý podnik musí preukázať, že ich nesprístupnenie mohlo na jeho úkor ovplyvniť priebeh konania a obsah rozhodnutia Komisie. Postačuje, aby podnik preukázal, že uvedené dokumenty v jeho prospech by mohol použiť na svoju obhajobu v tom zmysle, že ak by mal možnosť využiť ich počas správneho konania, mohol by sa dovolávať okolností, ktoré sa nezhodujú so závermi Komisie v tomto štádiu, a teda by mal možnosť nejakým spôsobom ovplyvniť posúdenie, ku ktorému Komisia v rozhodnutí dospela, prinajmenšom čo sa týka závažnosti a trvania správania, ktoré mu bolo vytýkané, a teda výšky pokuty. Eventualitu, že nesprístupnený dokument mohol mať vplyv na priebeh konania a obsah rozhodnutia Komisie, možno preukázať iba potom, čo z predbežného preskúmania určitých dôkazných prostriedkov vyplynie, že nesprístupnené dokumenty mohli mať — vzhľadom na tieto dôkazné prostriedky — význam, ktorý nemožno opomenúť (rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, body 73 až 76, a rozsudok z 18. júna 2008, Hoechst/Komisia, už citovaný v bode 71 vyššie, bod 146).

226 Napokon porušenie práva na prístup k spisu môže spôsobiť úplné alebo čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie len vtedy, ak porušenie práva na prístup k vyšetrovaciemu spisu počas správneho konania bránilo dotknutému podniku alebo podnikom oboznámiť sa s dokumentmi, ktoré mohli byť užitočné na ich obhajobu, čím došlo k porušeniu práva na obhajobu. To platí najmä v prípade, keby sprístupnenie dokumentu malo čo i len malú pravdepodobnosť, že ak sa ho dotknutý podnik mohol počas uvedeného konania dovolávať, mohlo by správne konanie viesť k odlišnému výsledku (pozri v tomto zmysle rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, body 73 až 76).

227 Vo svetle týchto úvah teda treba posúdiť, či Komisia v predmetnej veci rešpektovala právo žalobkyne na obhajobu.

O prvej časti založenej na existencii dokumentov potrebných na obhajobu medzi dokumentmi v spise, do ktorých sa nahliadlo v rámci opatrenia na zabezpečenie priebehu konania

228 Ako vyplýva z judikatúry uvedenej v predchádzajúcich bodoch, čo sa týka dôkazov v prospech, musí dotknutý podnik preukázať, že ich nesprístupnenie mohlo ovplyvniť na jeho ujmu priebeh konania a obsah rozhodnutia Komisie.

229 V predmetnej veci žalobkyňa predložila svoje pripomienky 15. júla 2005 po tom, ako nahliadol do dokumentov v spise.

— Tvrdenia účastníkov konania

230 Žalobkyňa uvádza, že prístup k týmto dokumentom v priebehu správneho konania by jej umožnil predložiť tvrdenia užitočné na jej obhajobu, pokiaľ ide o neexistenciu ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi.

231 Žalobkyňa na jednej strane tvrdí, že dokumenty obsiahnuté vo vyšetrovacom spise, ku ktorým nemala prístup počas správneho konania, by jej umožnili preukázať, že nezaviedla obchodnú stratégiu kontroly trhu a že CFK v rovnakej dobe dodávala uhličitan sodný iným súťažiteľom. Osobitne z jednej internej správy CFK vyplýva, že táto spoločnosť žalobkyni v roku 1988 dodala 2 544 ton uhličitanu sodného po tom, ako musela čeliť výrobným ťažkostiam vo svojich továrňach na juhu Európy. Okrem toho iné dokumenty obsiahnuté vo vyšetrovacom spise, ku ktorým žalobkyňa nemala prístup počas správneho konania, preukazujú, že všetci výrobcovia uhličitanu sodného pravidelne nakupovali jeden u druhého.

232 Na druhej strane žalobkyňa tvrdí, že dokumenty v spise, ku ktorým nemala prístup v priebehu správneho konania, preukazujú, že v rokoch, keď CFK vykonala sporné dodávky, zostali typológia a objem jeho vývozov do iných členských štátov Spoločenstva podobné. V dôsledku toho dodávky žalobkyni nemali účinok na obchodné toky v Spoločenstve.

233 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

234 Najskôr treba pripomenúť, že skutočnosť uvedená Komisiou v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorej dotknutá dohoda bola súčasťou všeobecnej politiky kontroly trhu so sódou v Spoločenstve, nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (pozri bod 216 vyššie). Dokumenty uplatnené žalobkyňou po nahliadnutí do spisu, aj keď smerujú k preukázaniu neexistencie obchodnej stratégie s cieľom kontrolovať trh na strane žalobkyne, nemôžu viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

235 V každom prípade žalobkyňa, ktorá bola prvým výrobcom uhličitanu sodného v Spoločenstve v rozhodnej dobe, mala nevyhnutne k dispozícii informácie, ktoré by jej umožnili dovolávať sa v roku 1990 skutočnosti, že výrobcovia uhličitanu sodného kupovali pravidelne jeden u druhého, a preukázať túto skutočnosť. Žalobkyňa sa osobitne dovoláva niekoľkých dokumentov uvádzajúcich, že sa uskutočnil predaj uhličitanu sodného medzi ňou a jej súťažiteľmi, čo zjavne nemohla nevedieť.

236 Okrem toho tvrdenie, podľa ktorého dodávky žalobkyni nemali účinok na obchodné toky v Spoločenstve, nemôže vyvrátiť záver Komisie, pokiaľ ide o ovplyvnenie obchodu

medzi členskými štátmi. Ako totiž uviedla Komisia v odôvodnení č. 58 napadnutého rozhodnutia, cieľom dohody bolo dosiahnuť podmienky umelej stability trhu, čo žalobkyňa nepopiera. Keďže cieľom dohody bolo pritom zachovať existujúcu štruktúru trhu s uhličitanom sodným, z toho logicky vyplýva, že vývozy CFK v Spoločenstve museli zostať stabilné. V dôsledku toho tvrdenie žalobkyne, namiesto toho, aby vyvrátilo úvahy Komisie, pokiaľ ide o ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi, tieto úvahy skôr potvrdzuje.

237 V dôsledku toho žalobkyňa nepreukázala, že sprístupnenie týchto dokumentov mohlo, hoci v obmedzenej miere, viesť k inému výsledku správneho konania, pokiaľ by sa o ne dotknutý podnik mohol v priebehu uvedeného konania oprieť, ako to vyžaduje judikatúra (pozri v tomto zmysle rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, body 73 až 76).

238 Z preskúmania dokumentov, ktorých sa žalobkyňa dovolávala po tom, ako mala v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania prístup k spisu, teda vyplýva, že Komisia neporušila právo žalobkyne na obhajobu. Z toho vyplýva, že je opodstatnené odmietnuť prvú časť štvrtého žalobného dôvodu uplatneného žalobkyňou.

O druhej časti založenej na nedostatku úplného nahliadnutia do spisu žalobkyňou

— Tvrdenia účastníkov konania

239 Žalobkyňa v žalobe uvádza, že nikdy nemohla získať úplný podrobný zoznam spisu Komisie. Okrem toho sa Komisia v priebehu správneho konania, ktoré predchádzalo prijatiu rozhodnutia 91/298, uspokojila s tým, že jej poskytla prístup k dokumentom v jej neprospech, pripojeným k oznámeniu o výhradách. V dôsledku toho podľa popisu

spisu, ako vyplýva z rozsudku Solvay I, už citovaného v bode 17 vyššie, bol žalobkyni odmietnutý prístup ku všetkým „podspisom“ týkajúcim sa jej súťažiteľov (Rhône--Poulenc, CFK, Matthes & Weber, Akzo a ICI), ako aj k desiatke spisov obsahujúcich odpovede na žiadosti o informácie podľa článku 11 nariadenia č. 17 v znení platnom v rozhodnej dobe, najmä tých zaslaných Komisiou niektorým jej klientom. Žalobkyňa tvrdí, že jej tak bolo zabránené preskúmať, či tieto spisy obsahovali skutočnosti užitočné na jej obhajobu, najmä pokiaľ ide o súťažnú situáciu na nemeckom trhu, kontext údajnej dohody a jej účinky na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi. Zastaranie dôkazov vyplývajúce z času uplynulého od vytýkaných skutočností spôsobilo, že tento prístup k spisu bol ešte dôležitejší.

240 Vo svojich pripomienkach z 15. júla 2005, predložených po nahliadnutí do spisu v kancelárii Súdu prvého stupňa, sa žalobkyňa domnieva, že nemôže uviesť, do akej miery by chýbajúce dokumenty mohli byť užitočné na jej obhajobu. V tomto ohľade upozorňuje, že Komisia jednak výslovne priznala stratu piatich kartoték a jednak nemôže zaručiť úplnosť kartoték, ktoré má ešte k dispozícii, pretože dokumenty nie sú priebežne očíslované a neexistuje zoznam s ich výpočtom. Žalobkyňa z toho vyvodzuje, že napadnuté rozhodnutie musí byť zrušené v celom rozsahu, pretože Súd prvého stupňa nie je schopný preskúmať jeho zákonnosť.

241 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

242 Na úvod treba zdôrazniť, že v priebehu správneho konania predchádzajúceho prijatiu rozhodnutia 91/298 Komisia nevytvorila podrobný zoznam s uvedením všetkých dokumentov, z ktorých sa skladá spis, a že oznámila žalobkyni iba dokumenty v jej neprospech, ktoré boli pripojené k oznámeniu o výhradách.

243 V tomto ohľade Komisia na pojednávaní uviedla, že v určitých veciach prax spočívala v tom, že dotknutým podnikom sa zaslalo oznámenie o výhradách doplnené iba o niektoré dokumenty, z dôvodu obsiahlosti spisu, pričom tieto podniky boli potom vyzvané, aby prišli nahliadnuť v priestoroch Komisie do všetkých prístupných dokumentov s pomocou podrobného zoznamu. V rámci veci, ktorá viedla k vydaniu rozhodnutia 91/298, sa však spravodajca podľa Komisie rozhodol „zjednodušiť konanie“, keď sa domnieval, že vzhľadom na to, že všetky uplatnené dokumenty boli odovzdané s oznámením o výhradách, nahliadnutie bolo bezúčelné a v dôsledku toho nebol nutný podrobný zoznam.

244 Je opodstatnené pripomenúť, že na strane 40 a 41 *Dvanástej správy Komisie o politike hospodárskej súťaže* Komisia stanovila, pokiaľ ide o prístup k spisu, tieto pravidlá:

„Komisia priznáva podnikom, ktoré sa zúčastňujú konania, možnosť oboznámiť sa so spisom, ktorý sa ich týka. Podniky sú informované o obsahu spisu Komisie tým, že k oznámeniu o výhradách alebo k listu o odmietnutí sťažnosti je pripojený zoznam všetkých dokumentov, z ktorých sa skladá spis, s uvedením dokumentov alebo ich častí, ktoré sú im prístupné. Podniky sú vyzvané, aby na mieste preskúmali prístupné dokumenty. Pokiaľ si podnik praje preskúmať len niektoré, Komisia mu môže zaslať kópie. Komisia považuje za dôverné, a teda neprístupné pre určitý podnik, tieto dokumenty: dokumenty alebo ich časti, ktoré obsahujú obchodné tajomstvo iných podnikov; interné dokumenty Komisie, ako zápisnice, návrhy alebo iné pracovné dokumenty; všetky ďalšie dôverné informácie, ako informácie umožňujúce určiť totožnosť sťažovateľov, ktorí si neprajú, aby bola odhalená ich totožnosť, ako aj informácie oznámené Komisii s výhradou zachovania ich dôverného charakteru.“ [*neoficiálny preklad*]

245 Z týchto pravidiel vyplýva, že počas správneho konania, ktoré predchádzalo prijatiu rozhodnutia 91/298, mala Komisia povinnosť sprístupniť žalobkyni všetky dokumenty v jej neprospech a v jej prospech, ktoré zhromaždila v priebehu kontroly, s výhradou obchodného tajomstva iných podnikov, interných dokumentov Komisie a iných dôverných informácií (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa

zo 17. decembra 1991, Hercules Chemicals/Komisia, T-7/89, Zb. s. II-1711, body 51 až 54, a z 18. decembra 1992, Cimenteries CBR a i./Komisia, T-10/92 až T-12/92 a T-15/92, Zb. s. II-2667, body 39 až 41).

246 Je preto opodstatnené určiť, že v rámci veci, ktorá viedla k rozhodnutiu 91/298, sa Komisia odchýlila od pravidiel, ktoré si stanovila v roku 1982 tým, že nevytvorila podrobný zoznam s uvedením dokumentov, z ktorých sa skladá spis a nesprístupnila žalobkyni všetky dokumenty, ktoré sa v spise nachádzali.

247 Ďalej treba uviesť, že vzhľadom na to, že rozhodnutie 91/298 bolo zrušené Súdom prvého stupňa pre nedostatok overenia, Komisia sa domnievala, že má právo prijať napadnuté rozhodnutie bez toho, aby znovu začala správne konanie.

248 V dôsledku toho je opodstatnené určiť, že pred prijatím napadnutého rozhodnutia Komisia neoznámila žalobkyni všetky dokumenty v spise, ktoré jej boli prístupné, a nevyzvala ju, aby prišla nahliadnuť do uvedených dokumentov v jej priestoroch, takže správne konanie bolo v tomto ohľade nezákonné.

249 Z ustálenej judikatúry však vyplýva, že právo obhajoby je porušené v dôsledku procesnej vady iba vtedy, ak táto vada mala konkrétne vplyv na možnosti obrany podnikov, proti ktorým sa konanie vedie (rozsudky Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, Mannesmann-röhren-Werke/Komisia, T-44/00, Zb. s. II-2223, bod 55, a zo 14. decembra 2005, General Electric/Komisia, T-210/01, Zb. s. II-5575, bod 632).

250 Za týchto okolností Všeobecný súd v rámci konania o žalobe podanej proti napadnutému rozhodnutiu nariadil opatrenia na zabezpečenie priebehu konania s cieľom zabezpečiť úplný prístup k spisu, aby mohol posúdiť, či odmietnutie Komisie sprístupniť nejaký dokument alebo oznámiť písomnosť mohlo poškodiť obhajobu žalobkyňu (pozri v tomto zmysle rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, bod 102).

251 V tomto ohľade treba pripomenúť, že keďže sa takéto preskúmanie obmedzuje na súdne preskúmanie vznesených žalobných dôvodov, nie je jeho predmetom ani jeho účinkom nahradiť úplné vyšetrovanie veci v rámci správneho konania. Oneskorené oboznámenie sa s niektorými dokumentmi v spise nevracia podnik, ktorý podal žalobu proti rozhodnutiu Komisie, do situácie, v ktorej by bol, pokiaľ by sa mohol opierať o rovnaké dokumenty pri predložení svojich písomných a ústnych pripomienok tejto inštitúcii (pozri rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, bod 103 a tam citovanú judikatúru). Okrem toho, ak je prístup k spisu zabezpečený v štádiu súdneho konania, dotknutý podnik nemusí preukázať, že pokiaľ by mal k neoznámeným dokumentom prístup, malo by rozhodnutie Komisie odlišný obsah, ale iba to, že uvedené dokumenty mohli byť užitočné na jeho obhajobu (rozsudok Súdneho dvora z 2. októbra 2003, Corus UK/Komisia, C-199/99 P, Zb. s. I-11177, bod 128, a rozsudok PVC II Súdneho dvora, už citovaný v bode 38 vyššie, bod 318).

252 V predmetnej veci Komisia na žiadosť Súdu prvého stupňa predložila oznámenie o výhradách a priložené dokumenty. Tiež zostavila zoznam s uvedením dokumentov obsiahnutých v spise v jeho súčasnom zložení.

253 V tomto ohľade treba po prvé konštatovať, že existuje neistota o obsahu spisu v jeho pôvodnom zložení. Komisia totiž nepochybne uviedla, že spis v jeho súčasnom zložení je kópiou spisu v jeho pôvodnom zložení, ktorý sa skladal z „podspisov“ očíslovaných 1 až 71. Komisia však zároveň informovala Súd prvého stupňa o existencii neočíslovaného „podspisu“ s názvom „Oberland Glas“.

254 Po druhé treba upozorniť, že Komisia výslovne uznala, že stratila päť „podspisov“ s číslami 66 až 70. Z jej listu z 15. marca 2005 totiž vyplýva, že dospela k tomuto záveru, keď zistila, že má „podspisy“ s číslami 1 až 65 a že „podspis“ 71 obsahuje oznámenie o výhradách.

255 Vo svojich pripomienkach z 18. novembra 2005 Komisia uviedla, že je „málo pravdepodobné, že spisy, ktoré nie je možné nájsť, obsahujú písomnosti v prospech“. Keď bola na pojednávaní vyzvaná, aby spresnila túto vetu, uviedla, že „neprichádza do úvahy“, že uvedené „podspisy“ obsahovali dokument v prospech, a že zo „štatistického“ hľadiska nemohli byť užitočné na obhajobu žalobkyne.

256 Z týchto odpovedí vyplýva, že Komisia nie je schopná s istotou určiť autora, povahu a obsah každej z písomností, ktoré boli súčasťou „podspisov“ č. 66 až 70.

257 Treba preto preskúmať, či žalobkyňa mala možnosť preskúmať všetky dokumenty nachádzajúce sa vo vyšetrovacom spise, ktoré mohli byť relevantné pre jej obhajobu, a za predpokladu, že to tak nie je, či porušenie práva na prístup k spisu malo taký význam, ktorý by mohol túto procesnú záruku zbaviť jej podstaty. Podľa judikatúry totiž prístup k spisu patrí medzi procesné záruky, ktorých cieľom je chrániť právo na obhajobu (rozsudok Solvay I, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 59) a porušenie práva na prístup k spisu Komisiou v priebehu konania predchádzajúceho prijatiu rozhodnutia v zásade môže viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia, pokiaľ bolo poškodené právo dotknutého podniku na obhajobu (rozsudok Corus UK/Komisia, už citovaný v bode 251 vyššie, bod 127).

258 V tomto ohľade je nevyhnutné preskúmať, či bolo poškodené právo na obhajobu žalobkyne, pokiaľ ide o výhrady formulované proti nej v oznámení o výhradách a v napadnutom rozhodnutí.

259 Podľa judikatúry musí byť porušenie práva na obhajobu skúmané v závislosti od osobitných okolností každého prípadu, pretože podstatne závisí na výhradách vznesených Komisiou na preukázanie porušenia vytýkaného dotknutému podniku (rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, bod 127). Je teda opodstatnené pristúpiť k stručnému preskúmaniu základných výhrad, ktoré Komisia vzniesla v oznámení o výhradách a v napadnutom rozhodnutí (rozsudok Solvay I, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 60).

260 Tiež je nevyhnutné preskúmať existenciu porušenia práva na obhajobu pri zohľadnení tvrdení konkrétne uplatnených dotknutým podnikom proti napadnutému rozhodnutiu (pozri v tomto zmysle rozsudok ICI II, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 59).

261 V predmetnej veci pritom v rámci žaloby Súd prvého stupňa preskúmal argumentáciu žalobkyne a základné výhrady obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí, a dospel k záveru, že dovolávaný žalobný dôvod musí byť odmietnutý.

262 Keďže žalobkyňa nevzniesla v žalobe nijaké tvrdenie, ktorého cieľom by bolo spochybnenie existencie dohody, proti ktorej smeruje Komisia v napadnutom rozhodnutí, nič neumožňuje predpokladať, že by mohla objaviť v chýbajúcich podspisoch dokumenty, ktoré by jej umožnili vyvrátiť konštatovanie Komisie. Okrem toho, pokiaľ žalobkyňa neuzavrela dohodu, proti ktorej smeruje napadnuté rozhodnutie, mohla to uplatniť v žalobe, aj keď nemala úplný prístup k spisu. Nakoniec, čo sa týka tvrdenia žalobkyne založeného na neexistencii všeobecnej politiky kontroly trhu so sódou, treba pripomenúť, že ako bolo uvedené v bode 215 vyššie, takáto dohoda o záruke, ako je dotknutá dohoda, môže z podstaty veci odkloniť obchodné toky zo smeru, ktorý by inak mali.

263 Je teda opodstatnené dospieť k záveru, že nebolo preukázané, že žalobkyňa nemala možnosť preskúmať všetky dokumenty vo vyšetrovacom spise, ktoré by mohli byť relevantné na jej obhajobu. Aj keď totiž žalobkyňa nemala prístup ku všetkým

dokumentom vo vyšetrovacom spise, táto okolnosť jej v predmetnej veci nebránila v tom, aby zabezpečila svoju obhajobu, pokiaľ ide o základné výhrady, ktoré Komisia vzniesla v oznámení o výhradách a v napadnutom rozhodnutí.

264 V dôsledku toho za okolností v predmetnej veci, nie je opodstatnené zrušiť napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že päť „podspisov", ku ktorým žalobkyňa nikdy nemala prístup, zmizlo zo spisu. Druhá časť štvrtého žalobného dôvodu musí byť preto zamietnutá a v dôsledku toho musí byť štvrtý žalobný dôvod zamietnutý v celom rozsahu.

2. *O návrhoch smerujúcich k zrušeniu alebo zníženiu pokuty*

265 Návrhy žalobkyne smerujúce k zrušeniu alebo zníženiu pokuty sa v podstate skladajú z piatich žalobných dôvodov založených po prvé na nesprávnom posúdení závažnosti porušenia, po druhé na nesprávnom posúdení dĺžky trvania porušenia, po tretie na tom, že Komisia nesprávne prihliadla na priťažujúce okolnosti, po štvrté na existencii poľahčujúcich okolností a po piate na neprimeranosti pokuty, najmä s ohľadom na plynutie času.

O prvom dôvode založenom na nesprávnom posúdení závažnosti porušenia

Tvrdenia účastníkov konania

266 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia musí dodržiavať Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO

(Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia k metóde stanovovania pokút“). Vzhľadom na to, že v predmetnej veci ide o skutkové okolnosti pred ich prijatím, však Komisia nebola v zásade povinná zohľadniť ich s dvoma výhradami: jednak, pokiaľ uvedené usmernenia preberajú zásady stanovené praxou Komisie, a jednak, pokiaľ zavádzajú zmiernenie politiky Komisie, pokiaľ ide o stanovenie výšky pokuty.

267 Pokiaľ ide o závažnosť porušenia, Komisia údajne nevysvetlila, v akom rozsahu údajná dohoda spočíva v dohode o rozdelení trhu, čo je hodnotenie, ktoré sa objavuje prvýkrát a naposledy v odôvodnení č. 62 napadnutého rozhodnutia. Okrem toho Komisia nevzala do úvahy nevýznamné množstvá, ktorých sa údajná dohoda týkala. Nakoniec, Komisia ani neodôvodnila ani nepreukázala, že dotknutá dohoda bola vykonaná za veľmi prísnych podmienok utajenia.

268 Komisia spochybňuje tvrdenia uvedené žalobkyňou.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

269 Na úvod treba pripomenúť, že hoci má Komisia voľnú úvahu pri určení výšky každej pokuty bez toho, aby musela uplatniť presný matematický vzorec, Súd prvého stupňa má podľa článku 17 nariadenia č. 17 neobmedzenú právomoc v zmysle článku 229 ES rozhodovať o žalobách podaných proti rozhodnutiam, ktorými Komisia stanovila pokutu a v dôsledku toho môže uloženú pokutu zrušiť, znížiť alebo zvýšiť (rozsudky Súdu prvého stupňa z 29. apríla 2004, Tokai Carbon a i./Komisia, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Zb. s. II-1181, bod 165, a FNCBV a i./Komisia, bod 208 vyššie, bod 358).

270 Po prvé, pokiaľ ide o uplatnenie usmernení k metóde stanovovania pokút, je opodstatnené pripomenúť, že vzhľadom na to, že rozhodnutie 91/298 bolo zrušené pre procesnú vadu, mala Komisia právo prijať nové rozhodnutie bez toho, aby začala nové správne konanie.

271 Keďže obsah napadnutého rozhodnutia je takmer totožný s obsahom rozhodnutia 91/298 a obe rozhodnutia sú založené na rovnakom odôvodnení, napadnuté rozhodnutie podlieha v rámci stanovenia výšky pokuty pravidlám platným v okamihu prijatia rozhodnutia 91/298.

272 Komisia totiž znovu začala konanie v štádiu, v ktorom došlo k procesnej vade a bez toho, aby vykonala nové posúdenie prípadu vo svetle pravidiel, ktoré neexistovali v dobe prijatia rozhodnutí 91/298, prijala nové rozhodnutie. Prijatie nového rozhodnutia pritom z povahy veci vylučuje uplatnenie usmernení vydaných po prvom prijatí.

273 V dôsledku toho nemožno usmernenia k metóde stanovovania pokút v predmetnom prípade uplatniť.

274 Po druhé treba uviesť, že Komisia sa domnievala, že porušovanie vytýkané žalobkyni, a to dohoda uzavretá s CFK, bolo „závažné“ (odôvodnenie č. 62 napadnutého rozhodnutia).

275 V tomto ohľade je opodstatnené pripomenúť, že podľa judikatúry musí byť výška pokút odstupňovaná v závislosti od okolností porušenia a posúdenie závažnosti porušenia na účely stanovenia výšky pokuty sa musí vykonať najmä s prihliadnutím na povahu obmedzenia hospodárskej súťaže (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 23. februára

1994, CB a Europay/Komisia, T-39/92 a T-40/92, Zb. s. II-49, bod 143 a tam citovanú judikatúru).

276 V predmetnej veci treba vziať do úvahy, že postup vytýkaný žalobkyni odôvodňuje prinajmenšom hodnotenie ako „závažné“ vykonané Komisiou.

277 Cieľom dotknutej dohody totiž bolo obmedziť hospodársku súťaž na nemeckom trhu tým, že bolo zaručené odkúpenie určitého množstva uhličitanu sodného od CFK na účely zachovania úrovne cien.

278 V odôvodnení č. 58 napadnutého rozhodnutia, ktorého obsah nebol žalobkyňou spochybnený, bol účel dotknutej dohody opísaný takto:

„Jej účelom bolo zjavne dosiahnuť podmienky umelej stability trhu. Náhradou za správanie v oblasti cien, ktoré nebolo zo strany Solvay považované za škodlivé, bola CFK zaručená minimálna časť nemeckého trhu. Tým, že stiahla z trhu množstvá, ktoré CFK nemohla predať, zabezpečila Solvay, že úroveň cien nemohla byť znížená hospodárskou súťažou. Zabavené dokumenty dokazujú, že dohody boli uvedené do praxe a mali sledovaný účinok. Takéto klasické dohody typu ‚karteľ‘ obmedzujú samotnou svojou povahou hospodársku súťaž v zmysle článku 81 ods. 1 [ES].“

279 Na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobkyňa, tak ide o dohodu o rozdelení trhu v tom zmysle, že dotknuté podniky sa dohodli, že budú na nemeckom území regulovať uvádzanie výroby CFK na trh.

280 Kartelové dohody tohto typu sú uvedené medzi príkladmi kartelových dohôd výslovne vyhlásených za nezlučiteľné so spoločným trhom v článku 81 ods. 1 písm. c) ES. Tieto dohody totiž judikatúra kvalifikuje ako zjavné obmedzenia hospodárskej súťaže (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. septembra 1998, European Night Services a i./Komisia, T-374/94, T-375/94, T-384/94 a T-388/94, Zb. s. II-3141, bod 136, a z 27. júla 2005, Brasserie nationale a i./Komisia, T-49/02 až T-51/02, Zb. s. II-3033, bod 173).

281 Po tretie, čo sa týka tvrdenia založeného na nevýznamnej povahe množstiev dotknutých dohodou, stačí pripomenúť, že toto tvrdenie bolo už preskúmané a bolo odmietnuté (pozri body 218 a 219 vyššie).

282 Po štvrté, pokiaľ ide o tvrdenie založené na neexistencii utajenia pri vykonávaní dohody, treba uviesť, že odôvodnenie č. 47 napadnutého rozhodnutia uvádza:

„Dňa 14. marca 1989 sa uskutočnilo stretnutie, ktorého sa zúčastnili jednak zástupcovia na vysokej úrovni CFK a jej materskej spoločnosti Kali & Salz, jednak DSW. Je vysoko príznačné, že z tejto schôdzky nebola vyhotovená nijaká správa alebo oficiálna zápisnica. Skutočne po ňom nemožno nájsť ani stopu ani u CFK, ani u Kali & Salz. Krátka ručne písaná správa z tohto stretnutia však bola zhabaná u DSW.“

283 V žalobe žalobkyňa v podstate uvádza, že Komisia „ani neodôvodnila ani nepreukázala“, že dotknutá dohoda bola vykonaná za veľmi prísnych podmienok utajenia. Pokiaľ ide o Komisiu, dovoláva sa neexistencie oficiálnej zápisnice, aj keď bol u DSW zhabaný ručne písaný záznam.

284 Samotná okolnosť, že neexistuje oficiálna zápisnica, však neumožňuje dospieť k záveru, že dohoda bola vykonaná za veľmi prísnych podmienok utajenia, pokiaľ, ako uznáva Komisia, bol nemeckou dcérskou spoločnosťou žalobkyne spísaný interný záznam týkajúci sa tohto stretnutia.

285 V dôsledku toho nemôže Komisia pri posudzovaní závažnosti porušenia vziať do úvahy utajenosť dotknutej dohody.

286 S ohľadom na to, že dotknutá dohoda predstavuje zjavné obmedzenie hospodárskej súťaže, však mohla Komisia v každom prípade kvalifikovať porušenie, ktorého sa dopustila žalobkyňa, ako závažné.

287 V dôsledku toho treba prvý žalobný dôvod zamietnuť.

O druhom dôvode založenom na nesprávnom posúdení trvania porušenia

Tvrdenia účastníkov konania

288 Podľa žalobkyne Komisia nijako nepreukázala, že bola pre rok 1990 poskytnutá akákoľvek záruka objemu. Aj za predpokladu, že by porušenie bolo preukázané, musí byť dĺžka jeho trvania skrátená prinajmenšom o štvrtinu.

289 Komisia namieta, že oznámenie o výhradách, ktoré bolo zaslané žalobkyni a CFK 14. marca 1990, uvádzalo, že porušenie pokračovalo „až do tohto dňa“. Tvrdí, že tak dala zúčastneným podnikom príležitosť oznámiť ich názor na dĺžku trvania porušenia. Žalobkyňa a CFK sa však vo svojej odpovedi na oznámenie o výhradách uspokojili s celkovým zapretím existencie dohody bez toho, aby zaujali stanovisko k otázke jej dĺžky trvania a neposkytli jej nijaký dôkaz, ktorý by umožňoval dospieť k záveru, že porušovanie skončilo.

290 Komisia tvrdí, že s ohľadom na nepravdepodobnosť tvrdení predložených žalobkyňou a CFK v ich odpovediach na výhrady dospela opodstatnene k záveru, že dohoda pokračovala počas roku 1990. V tomto ohľade Komisia odkazuje na návrhy generálneho advokáta Sir Gordona Slynna predchádzajúce rozsudku Súdneho dvora zo 7. júna 1983, Musique Diffusion française a i./Komisia (100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, 1914), v ktorých uviedol, že od okamihu, keď je existencia kartelovej dohody preukázaná, sa predpokladá, že trvá až do okamihu, keď sa preukáže opak. V predmetnej veci Komisia trvá na tom, že sa opierala o osobitné okolnosti, ktoré nespočívajú v samotnej povahe dohody, ale vo vysvetleniach poskytnutých dotknutými podnikmi, pokiaľ ide o existenciu dohody.

291 Nakoniec Komisia tvrdí, že žalobkyňa sa uspokojila s tvrdením, že Komisia nepreukázala skutočnosť, že v roku 1990 bola poskytnutá záruka objemu bez toho, aby uviedla, kedy dohoda skončila. Upozorňuje, že v roku 1989 bola takáto záruka poskytnutá a že objem rástol v rámci štrukturálnej politiky, a nie presných dodávok.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

292 Na úvod treba uviesť, že žalobkyňa spochybňuje deň ukončenia porušenia, ale nevyvracia deň začatia porušenia, ktorý výrok rozhodnutia stanovuje na „približne rok 1987“.

293 Podľa judikatúry Súdu prvého stupňa na vypočítanie dĺžky trvania porušenia, ktorého cieľ obmedzuje hospodársku súťaž, stačí len určiť obdobie, počas ktorého táto dohoda existovala, teda obdobie, ktoré uplynulo medzi dňom jej podpísania a dňom, ku ktorému bola ukončená (rozsudok CMA CGM a i./Komisia, už citovaný v bode 71 vyššie, bod 280).

294 Dĺžka trvania porušenia je v zmysle článku 81 ods. 1 ES základnou zložkou pojmu porušenie, teda zložkou, ktorej dôkazné bremeno zaťažuje v prvom rade Komisiu. V tejto súvislosti sa podľa judikatúry požaduje, aby sa Komisia pri neexistencii dôkazov spôsobilých priamo preukázať dĺžku trvania porušenia opierala prinajmenšom o dôkazy, ktoré súvisia so skutočnosťami dostatočne blízkymi z hľadiska času tak, aby bolo možné odôvodnene pripustiť, že toto porušenie trvalo neprerušene medzi dvoma konkrétnymi dátumami (rozsudky Súdu prvého stupňa zo 7. júla 1994, Dunlop Slazenger/Komisia, T-43/92, Zb. s. II-441, bod 79, a zo 16. novembra 2006, Peróxidos Orgánicos/Komisia, T-120/04, Zb. s. II-4441, bod 51).

295 Toto rozdelenie dôkazného bremena sa však môže odlišovať v rozsahu, v akom skutkové okolnosti, ktoré uvádza jeden účastník konania, môžu byť takej povahy, že by druhého účastníka konania zaväzovali predložiť vysvetlenie alebo odôvodnenie, ktorých nepredloženie by umožňovalo dospieť k záveru, že dôkazné bremeno sa unieslo (rozsudok Peróxidos Orgánicos/Komisia, už citovaný v bode 294 vyššie, bod 53; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, bod 79).

296 V predmetnej veci Komisia v článku 1 napadnutého rozhodnutia uviedla, že žalobkyňa porušila článok 81 ES „tým, že sa približne od roku 1987 a prinajmenšom do konca roku 1990 zúčastnila na dohode o rozdelení trhov“. Okrem toho v odôvodnení č. 60 napadnutého rozhodnutia odkazuje na obdobie zahrňujúce „približne od roku 1986 až do konca roku 1990“.

297 Naopak v odôvodnení č. 2 napadnutého rozhodnutia Komisia uviedla, že „od neznámeho dňa asi v roku 1987 prinajmenšom do roku 1989 sa Solvay a CFK

zúčastnili na dohode alebo na zosúladenom postupe v rozpore s článkom 81 [ES], podľa ktorých Solvay pre každý z rokov 1987, 1988 a 1989 zaručila CFK minimálny objem predaja“.

298 V dôsledku toho treba konštatovať, že napadnuté rozhodnutie obsahuje vzájomne si odporujúce prvky, pokiaľ ide o ukončenie porušenia.

299 Okrem toho časť napadnutého rozhodnutia týkajúca sa dohody o záruke (odôvodnenia č. 42 až 48) uvádza číselné údaje iba do roku 1989 a rok 1990 nie je uvedený v časti týkajúcej sa dĺžky trvania porušenia (odôvodnenie č. 63 až 66).

300 Komisia s odkazom na návrhy generálneho advokáta Sir Gordona Slynna predchádzajúce rozsudku Musique Diffusion française a i./Komisia, už citovaného v bode 290 vyššie, tvrdí, že keďže preukázala existenciu porušenia, existuje domnienka, pokiaľ ide o jeho pokračovanie, a že v predmetnej veci je úlohou žalobkyne, aby preukázala, že dohoda sa už v roku 1990 nevykonávala.

301 Treba však zdôrazniť, ako bolo uvedené vyššie, že úvaha Komisie, podľa ktorej dotknutá dohoda existovala až do konca roku 1990, sa objavuje iba vo výroku a v odôvodnení č. 60 napadnutého rozhodnutia, ktoré uvádza závery Komisie, pokiaľ ide o existenciu porušenia článku 81 ES bez toho, aby bolo možné nájsť akúkoľvek oporu ani v odôvodnení venovanému kvalifikácii dohody (odôvodnenia č. 53 až 59 napadnutého rozhodnutia) ani v odôvodnení vzťahujúcom sa na dĺžku trvania dohody (odôvodnenia č. 63 až 66 napadnutého rozhodnutia). Za týchto okolností, a s ohľadom na rozpornosť odôvodnenia uvedeného v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ ide o ukončenie porušovania, nemožno domnienku vznesenú Komisiou v predmetnej veci uplatniť, aj keď žalobkyňa nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by ukazoval, že kartel skončil na konci roku 1989.

302 Aj za predpokladu, že sa môžu vyskytnúť osobitné okolnosti, za ktorých by mohlo byť vykonané obrátenie dôkazného bremena, pokiaľ ide o dĺžku trvania protiprávneho konania (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. marca 2000, Cimenteries CBR a i./Komisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Zb. s. II-491, body 2801 až 2804), neznamená to, že Komisia sa môže v rozhodnutí, ktoré konštatuje porušenie článku 81 ods. 1 ES, zriecť toho, že s odôvodnením uvedie koniec trvania porušovania a podá informácie o dĺžke trvania porušovania, ktoré má prípadne k dispozícii.

303 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia, ktorá nesie najprv dôkazné bremeno, nepreukázala, že dotknuté porušovanie pokračovalo až do konca roku 1990.

304 Je teda opodstatnené dospieť k záveru, že dotknuté porušovanie prebiehalo v rokoch 1987 až 1989 a nie v rokoch 1987 až 1990. V dôsledku toho musí byť článok 1 napadnutého rozhodnutia zrušený v rozsahu, v akom vyhlasuje, že žalobkyňa porušila ustanovenie článku 81 ES tým, že sa približne od roku 1987 a prinajmenšom do konca roku 1990 zúčastnila dohody o rozdelení trhov.

305 Za týchto okolností treba zmeniť napadnuté rozhodnutie tým, že pokuta, ktorá bola uložená žalobkyni, bude znížená o 25 %.

306 V dôsledku toho musí byť výška pokuty znížená o 750 000 eur.

O treťom dôvode založenom na tom, že Komisia nesprávne prihliadla na priťažujúce okolnosti

Tvrdenia účastníkov konania

307 Podľa žalobkyni Komisia ani neodôvodnila, ani nepreukázala kvalifikáciu jej postavenia na dotknutom trhu ako dominantného výrobcu, takže na túto kvalifikáciu nemožno prihliadnuť.

308 Okrem toho v napadnutom rozhodnutí nie je preukázané, že údajné porušenie bolo úmyselné.

309 Komisia v odôvodneniach č. 18 a 22 napadnutého rozhodnutia uvádza, že žalobkyňa mala dominantné postavenie, pretože bola prvým výrobcom v Nemecku a v Spoločenstve, s časťami trhu 52 % a 60 %. Podľa Komisie je nevyhnutné toto odôvodnenie posudzovať s ohľadom na rozhodnutie 91/299 z toho istého dňa.

310 Okrem toho sa v napadnutom rozhodnutí uviedlo, že porušenie bolo úmyselné. Z odôvodnenia č. 58 totiž vyplýva, že strany si boli plne vedomé toho, že sa zúčastňujú na dohode, ktorá obmedzuje hospodársku súťaž na trhu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

311 Na úvod treba uviesť, že v odôvodnení č. 64 napadnutého rozhodnutia sa uvádza:

„Na určenie výšky pokuty každému výrobcovi vzala Komisia do úvahy dominantné postavenie Solvay na trhu ako prvého výrobcu v Nemecku a v Spoločenstve. Spoločnosť Solvay sa domnievala, že ako takýto výrobca má zodpovednosť za zabezpečenie ‚stability' trhu. CFK bola relatívne malým výrobcom sódy, ale dobrovoľne sa zúčastnila kolúzneho konania."

312 Navyše v odôvodnení č. 65 napadnutého rozhodnutia sa uvádza:

„Porušenie bolo spáchané úmyselne a obe strany si boli úplne vedomé zjavnej nezlučiteľnosti svojej dohody s právom Spoločenstva."

313 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého Komisia neodôvodnila kvalifikáciu jej postavenia na dotknutom trhu ako dominantného výrobcu, treba uviesť tieto skutočnosti.

314 Podľa judikatúry sa pojem dominantné postavenie týka situácie, v ktorej má subjekt hospodársku silu, ktorá mu umožňuje brániť zachovanie účinnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu tým, že mu poskytuje možnosť konať do značnej miery nezávisle na svojich konkurentoch, svojich zákazníkoch a nakoniec aj spotrebiteľoch. Či už je subjekt individuálny alebo kolektívny, pokiaľ ovláda viac ako 50 % trhu, môže požívať

takúto nezávislosť (rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. septembra 2003, Atlantic Container Line a i./Komisia, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Zb. s. II-3275, body 931 a 932).

315 V napadnutom rozhodnutí Komisia pritom uviedla, že „[žalobkyňa] je hlavným výrobcom s takmer 60 % celkového trhu Spoločenstva“ (odôvodnenie č. 18) a že jej podiel na trhu je „52 % v Nemecku“ (odôvodnenie č. 22).

316 Výhrada založená na nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o dominantné postavenie žalobkyne, musí byť teda odmietnutá.

317 Ďalej za predpokladu, že žalobkyňa vznáša základný žalobný dôvod týkajúci sa neexistencie dominantného postavenia, je tento neprípustný. Žalobkyňa sa totiž uspokojuje s uvedením týchto skutočností:

„Odkazuje Súd prvého stupňa na argumentáciu vykonanú v rámci žaloby proti rozhodnutiu vo veci na základe článku 82 ES, ktorú podala v tento deň, pokiaľ ide o neexistenciu jej dominantného postavenia na dotknutých trhoch uhličitanu sodného. Žalobkyňa pripája príslušné strany tejto žaloby v prílohe k tejto žalobe.“

318 Podľa judikatúry Súdu prvého stupňa na účely zabezpečenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti je na to, aby bola žaloba prípustná, potrebné, aby zo samotného jej textu súvislým a pochopiteľným spôsobom vyplývali podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa zakladá. Aj keď tento text môže byť podopretý a v konkrétnych bodoch doplnený odkazom na výňatky listín, ktoré tvoria jej prílohu, všeobecný odkaz na iné písomnosti, hoci tvoria jej prílohu, nemôže nahradiť nedostatok základných prvkov v žalobe. Súdu prvého stupňa neprináleží vyhľadávať a identifikovať v prílohách

dôvody a tvrdenia, ktoré by mohli byť považované za základ žaloby, keďže tie majú čisto dôkaznú a inštrumentálnu funkciu. Tento výklad článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku sa týka tiež podmienok prípustnosti repliky, ktorej úlohou je podľa článku 47 ods. 1 toho istého poriadku doplnenie žaloby (pozri uznesenie Súdu prvého stupňa z 29. novembra 1993, Koelman/Komisia, T-56/92, Zb. s. II-1267, bod 21; rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. apríla 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Zb. s. II-931, bod 39 a tam citovanú judikatúru, a zo 14. decembra 2005, Honeywell/Komisia, T-209/01, Zb. s. II-5527, body 55 až 57 a tam citovanú judikatúru).

319 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého v napadnutom rozhodnutí nie je preukázané, že údajné porušovanie bolo úmyselné, a rozhodnutie nie je v tomto bode odôvodnené, núkajú sa tieto pripomienky.

320 Podľa ustálenej judikatúry, aby sa porušenie pravidiel hospodárskej súťaže podľa Zmluvy ES mohlo považovať za úmyselné, nie je potrebné, aby si bol podnik vedomý obmedzenia hospodárskej súťaže, ale stačí, že musel vedieť, že inkriminované konanie má za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže, a nezáleží na tom, či si podnik bol alebo nebol vedomý porušenia článku 81 ES (pozri rozsudok Brasserie nationale a i./Komisia, už citovaný v bode 280 vyššie, bod 155 a tam citovanú judikatúru).

321 S ohľadom na túto judikatúru a v prípade dohody o rozdelení trhu žalobkyňa nemohla nevedieť, že predmetom dotknutej dohody bolo obmedziť hospodársku súťaž, a v dôsledku toho bolo teda porušenie úmyselné.

322 Okrem toho treba konštatovať, že napadnuté rozhodnutie je v tomto ohľade dostatočne odôvodnené. V odôvodneniach č. 57 a 58 napadnutého rozhodnutia totiž Komisia konštatovala, že predmetom dotknutej dohody je obmedziť hospodársku súťaž a že „jej účelom bolo zjavne dosiahnuť podmienky umelej stability trhu“. Navyše v odôvodnení č. 65 napadnutého rozhodnutia uviedla, že obe strany si boli plne vedomé zjavnej nezlučiteľnosti svojich dohôd s právom Spoločenstva.

323 V dôsledku toho Komisia dostatočne právne odôvodnila napadnuté rozhodnutie.

324 Treba doplniť, že je vylúčené, že by žalobkyňa mohla nájsť dôkazy užitočné na svoju obhajobu v týchto bodoch v chýbajúcich podspisoch.

325 Na jednej strane totiž, keďže existencia dominantného postavenia žalobkyne bola konštatovaná iba na základe jej podielu na trhu, nič neumožňuje predpokladať, že by žalobkyňa mohla objaviť v chýbajúcich podspisoch dokumenty vyvracajúce konštatovanie, že má dominantné postavenie na trhu s uhličitanom sodným (pozri v tomto zmysle rozsudok ICI II, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 61).

326 Navyše, pokiaľ ide o okolnosť, že porušenie bolo úmyselné, je vylúčené, že by žalobkyňa mohla nájsť dokumenty užitočné na svoju obhajobu v chýbajúcich podspisoch, ktoré zmizli, vzhľadom na to, že nie je nevyhnutné, aby si podnik bol vedomý, že porušil článok 81 ES.

327 Aj tretí žalobný dôvod preto treba zamietnuť.

O štvrtom dôvode založenom na neexistencii poľahčujúcich okolností

328 Štvrtý žalobný dôvod sa skladá z dvoch častí založených na spolupráci žalobkyne s Komisiou a na neexistencii účinku na hospodársku súťaž.

O prvej časti založenej na spolupráci žalobkyňou s Komisiou

329 Žalobkyňa tvrdí, že spolupracovala pri kontrole tak počas návštev vykonaných Komisiou v jeho priestoroch, ako aj zodpovedaním na jej žiadosti o informácie.

330 Podľa článku 11 nariadenia č. 17 nazvaného „Žiadosti o informácie“:

„4. Požadované informácie budú poskytovať majitelia podnikov alebo ich zástupcovia a v prípade právnických osôb, spoločností alebo firiem alebo združení, ktoré nemajú právnu subjektivitu, osoby splnomocnené alebo oprávnené zákonom [alebo stanovami — *neoficiálny preklad*].

5. Ak podnik alebo združenie podnikov neposkytne požadované informácie v dobe stanovenej Komisiou alebo poskytne neúplné informácie, Komisia rozhodnutím požiada, aby boli takéto informácie poskytnuté. Rozhodnutie bude špecifikovať požadované informácie, stanoví vhodný časový limit a uvedie pokuty podľa článku 15 ods. 1 písm. b) a článku 16 ods. 1 [písm. c) — *neoficiálny preklad*] a právo na revíziu rozhodnutia Súdnym dvorom.“

331 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že spolupráca pri kontrole, ktorá neprekročí rámec povinností podniku podľa článku 11 ods. 4 a 5 nariadenia č. 17, neodôvodňuje zníženie pokuty (rozsudky Súdu prvého stupňa z 10. marca 1992, Solvay/Komisia, T-12/89, Zb. s. II-907, body 341 a 342, a z 18. júla 2005, Scandinavian Airlines System/Komisia, T-241/01, Zb. s. II-2917, bod 218). Takéto zníženie je naopak odôvodnené, pokiaľ podnik poskytol informácie v omnoho väčšom rozsahu, ako môže byť vyžadované Komisiou podľa článku 11 nariadenia č. 17 (rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Daesang a Sewon Europe/Komisia, T-230/00, Zb. s. II-2733, bod 137).

332 V predmetnej veci sa pritom žalobkyňa uspokojuje s tým, že tvrdí, že odpovedala na žiadosti o informácie, ktoré jej boli zaslané. Keďže toto správanie je povinnosťou žalobkyne, nemôže predstavovať poľahčujúcu okolnosť.

333 Pokiaľ ide o údajnú spoluprácu žalobkyne s Komisiou pri návštevách vykonaných v jej priestoroch, treba uviesť, že toto správanie je tiež súčasťou povinností podniku a nemôže predstavovať poľahčujúcu okolnosť.

334 Je preto opodstatnené prvú časť štvrtého žalobného dôvodu zamietnuť.

O druhej časti založenej na neexistencii účinku na hospodárskou súťaž

335 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia mala zohľadniť neexistenciu účinku údajnej dohody na hospodársku súťaž s ohľadom na bezvýznamnosť dotknutých množstiev.

336 V tomto ohľade stačí pripomenúť, že dohoda medzi žalobkyňou a CFK, ktorá predstavovala 16,57 % nemeckého trhu v roku 1987, nemôže byť považovaná za týkajúcu sa nevýznamných množstiev (pozri body 218 a 219 vyššie).

337 Tvrdenie žalobkyne bez skutkového základu musí byť preto odmietnuté.

338 Druhá časť štvrtého žalobného dôvodu musí byť v dôsledku toho zamietnutá, a je teda opodstatnené štvrtý žalobný dôvod zamietnuť.

O piatom dôvode založenom na neprimeranosti pokuty, najmä s ohľadom na plynutie času

339 Podľa žalobkyne mala Komisia vziať do úvahy skutočnosť, že od údajného porušenia ubehlo viac ako jedenásť rokov. Žalobkyňa sa pýta, aká je „aktuálnosť" sankčnej a odstrašujúcej povahy pokuty, pokiaľ prispôsobila svoju obchodnú politiku požiadavkám Komisie. Rovnako nevie, aké odôvodnenie môže byť vykonané s ohľadom na odstrašujúcu povahu pokuty voči tretím podnikom.

340 V tomto ohľade treba pripomenúť, že Komisia sa správne domnievala, že porušovanie vytýkané žalobkyni bolo „závažné". V odôvodnení č. 62 napadnutého rozhodnutia najmä uviedla, že dohody o rozdelení trhov predstavujú samotnou svojou povahou značné obmedzenie hospodárskej súťaže a že v predmetnej veci strany obmedzili hospodársku súťaž medzi sebou pomocou mechanizmu určeného na vytvorenie podmienok umelej stability trhu.

341 Komisia preto mohla správne uložiť žalobkyni pokutu.

342 Ako príklad možno upozorniť na to, že usmernenia k metóde stanovovania pokút, aj keď nie sú v predmetnej veci uplatniteľné, stanovujú, že na „závažné" porušenia možno za východzie sumy na výpočet pokuty považovať sumy od 1 do 20 miliónov eur.

343 Pokiaľ ide o plynutie času, z prieskumu prvého žalobného dôvodu vyplýva, že v tejto veci Komisia dodržala ustanovenia nariadenia č. 2988/74, ako aj zásadu primeranej lehoty. Nemožno teda vytýkať Komisii, že váhala s prijatím napadnutého rozhodnutia.

344 Z judikatúry vyplýva, že pri stanovení výšky pokút za porušenie práva hospodárskej súťaže musí Komisia zohľadniť nielen závažnosť porušenia a osobitné okolnosti prejednávanej veci, ale aj súvislosti, za ktorých k uvedenému porušeniu došlo, a zabezpečiť, aby jej konanie malo odstrašujúci účinok, najmä ak ide o porušenia, ktoré osobitne ohrozujú dosiahnutie cieľov Spoločenstva (rozsudok Musique diffusion française a i./Komisia, už citovaný v bode 290 vyššie, bod 106, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. apríla 2006, Degussa/Komisia, T-279/02, Zb. s. II-897, bod 272).

345 V dôsledku toho nemôže pokuta, aj keď je znovu uložená rozhodnutím, ktoré bolo prijaté po uplynutí istého času, stratiť svoju sankčnú a odstrašujúcu povahu, pokiaľ sa preukáže, že dotknutý podnik porušil právo hospodárskej súťaže, najmä, ako v predmetnej veci, závažným porušením.

346 Piaty žalobný dôvod preto treba odmietnuť.

347 V dôsledku toho treba zrušiť napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom nesprávne uvádza, že porušenie prebiehalo približne od roku 1987 do konca roku 1990.

348 Je preto opodstatnené stanoviť sumu pokuty uloženú žalobkyni na 2,25 milióna eur.

O trovách

349 Podľa znenia článku 87 ods. 3 rokovacieho poriadku môže Súd prvého stupňa v prípade, ak účastníci konania mali úspech len v časti predmetu konania, rozdeliť náhradu trov medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z nich znáša vlastné trovy konania.

350 V predmetnej veci boli návrhy žalobkyne vyhlásené za čiastočne opodstatnené. Súd prvého stupňa sa domnieva, že spravodlivo posúdi okolnosti tohto prípadu, keď rozhodne, že žalobkyňa znáša tri štvrtiny svojich vlastných trov konania a nahradí tri štvrtiny trov konania Komisie a Komisia znáša jednu štvrtinu vlastných trov konania a nahradí jednu štvrtinu trov konania žalobkyne.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (šiesta komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Článok 1 rozhodnutia Komisie 2003/5/ES z 13. decembra 2000 týkajúceho sa konania o uplatnení článku 81 [ES] (vec COMP/33.133 — B: Uhličitan sodný — Solvay, CFK) sa zrušuje v rozsahu, v akom vyhlasuje, že Solvay SA porušila ustanovenia článku 81 ES v roku 1990.**

2. **Výška pokuty uloženej Solvay sa stanovuje na 2,25 milióna eur.**

3. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.

4. Žalobkyňa znáša tri štvrtiny svojich vlastných trov konania a nahradí tri štvrtiny trov konania Európskej komisie.

5. Komisia znáša jednu štvrtinu vlastných trov konania a nahradí jednu štvrtinu trov konania žalobkyne.

Meij Vadapalas Dittrich

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 17. decembra 2009.

Podpisy

Obsah

Skutkové okolnosti . . . . . II - 4794

Konanie . . . . . II - 4804

Návrhy účastníkov konania . . . . . II - 4809

Právny stav . . . . . II - 4810

1. O návrhoch smerujúcich k zrušeniu napadnutého rozhodnutia . . . . . II - 4810

O prvom dôvode založenom na plynutí času . . . . . II - 4811

O prvej časti založenej na nesprávnom uplatnení pravidiel pre premlčanie . . . . . II - 4811

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4811

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4813

O druhej časti založenej na porušení zásady primeranej lehoty . . . . . II - 4818

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4818

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4820

O druhom dôvode založenom na porušení podstatných formálnych náležitostí . . . . II - 4825

O prvej časti založenej na porušení zásady kolegiality . . . . . II - 4826

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4826

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4827

O druhej časti založenej na porušení zásady právnej istoty . . . . . II - 4829

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4829

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4830

O tretej časti založenej na porušení práva žalobkyne byť opäť vypočutá . . . . . II - 4833

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4833

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4835

O štvrtej časti založenej na nevykonaní novej porady s poradným výborom pre oblasť kartelov a dominantného postavenia . . . . . II - 4837

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4837

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4838

O piatej časti založenej na nesprávnom zložení poradného výboru pre oblasť kartelov a dominantného postavenia . . . . . II - 4840

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4840

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4840

O siedmej časti, založenej na porušení zásad nestrannosti, riadnej správy vecí verejných a proporcionality . . . . . II - 4841

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4841

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4842

O treťom dôvode založenom na nedostatku ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi . . . . . II - 4843

Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4843

Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4845

O štvrtom dôvode založenom na porušení práva na prístup k spisu . . . . . II - 4848

O prvej časti založenej na existencii dokumentov potrebných na obhajobu medzi dokumentmi v spise, do ktorých sa nahliadlo v rámci opatrenia na zabezpečenie priebehu konania . . . . . II - 4850

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4850

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4851

O druhej časti založenej na nedostatku úplného nahliadnutia do spisu žalobkyňou II - 4852

— Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4852

— Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4853

2. O návrhoch smerujúcich k zrušeniu alebo zníženiu pokuty . . . . . II - 4859

O prvom dôvode založenom na nesprávnom posúdení závažnosti porušenia . . . . . II - 4859

Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4859

Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4860

O druhom dôvode založenom na nesprávnom posúdení trvania porušenia . . . . . II - 4864

Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4864

Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4865

O treťom dôvode založenom na tom, že Komisia nesprávne prihliadla na priťažujúce okolnosti . . . . . II - 4869

Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 4869

Posúdenie Súdom prvého stupňa . . . . . II - 4870

O štvrtom dôvode založenom na neexistencii poľahčujúcich okolností . . . . . II - 4873

O prvej časti založenej na spolupráci žalobkyňou s Komisiou . . . . . II - 4874

O druhej časti založenej na neexistencii účinku na hospodárskou súťaž . . . . . II - 4875

O piatom dôvode založenom na neprimeranosti pokuty, najmä s ohľadom na plynutie času . . . . . II - 4876

O trovách . . . . . II - 4878